

စုလိဟ?

ဆူနုဆာဉ်ခိဉ်ဃာတၢ်မလိလၢခိဉ်အကျါ

KESAN

ကညိဖိခိဉ်ဃာဒီးပုဂံဝိတၢ်မပုဉ်ဘျးစဲကရု

စုလါဟု - ဆူနုဆာၣ်ခိၣ်ဃာၣ်တၢ်မၤလိၤလၢခီၣ်အကျဲ
လၢဖိၣ်သၣ်တၢ်ကီၢ်ခါနံၤဖျၢၣ်တၢ်မၤလိၤအဂီၢ်

ဘၣ်တၢ်ပၣ်ဖျိၣ်ကွဲးထူးထီၣ်အီၤလၢ
ကညီဖိၣ်ခိၣ်ဃာၣ်ဒီးပှၤဂ့ၢ်ဝိတၢ်မၤပျၢၣ်ဘျးစဲကရၢ

လီၢ်ဆိးထံး

KESAN

P.O. Box 204

Prasingha Post Office

Muang, Chiang Mai, Thailand 50205

ပှၤမၤသကိးတၢ်ကရူၢ်

ပှၤပံၤမူၤဒါတိၣ်ခိၣ်ရိၢ်မဲးဒီးပှၤကွဲးလံာ် - နီၢ်အဲၣ်စဲန့ၣ်

ပှၤဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးဒီးပံးစုနဲၣ်ကျဲ - Romeo Pacaña, Taskin Shirazi
(VSO volunteers)

ပှၤတ့ၢ်တၢ်ဂီၤ - Prathan Chourruangsak

ပှၤဒဲးကံၣ်ဒဲးဝုၤလံာ် - Erik van Os

တၢ်ကတိၤလၢညါ

လံာ်တဘျီအံၤတၢ်ထုးထီၣ်ဒီးကွဲးအိၣ်ဒီးသိးကကဲထီၣ်လံာ်တဘျီလၢကသိၣ်လိမၤယုၤစၢဖိသ့တဖၣ်လၢတၢ်မၤလိသကိးဘၣ်ယၢန့ၣ်ဆါခိၣ်ယၢအတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. န့ၣ်ဆါခိၣ်ယၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တဖၣ်တၢ်မၤလိလၢကဘၣ်တၢ်သိၣ်လိအိၣ်ဝံၤဒီးအိၣ်တ့ၢ်လၢလံာ်ပူၤမ့တမ့ၢ်ကဲထီၣ်တၢ်ဝံၤတၢ်စိၣ်လၢဖိသ့တဖၣ်လၢကဘၣ်ဖးလံာ်ဒီးမၤဟံၣ်တၢ်မၤတဖၣ်အဂီၢ်ဘၣ်, မ့ၢ်တခါကဘၣ်မ့ၢ်တၢ်မၤလိတခါလၢဖိသ့တဖၣ်မၤလိဝဲလၢတၢ်သ့ၣ်ဖံးညီအပူၤဒီးလၢအကတၢ်န့ၣ်ကအိၣ်တ့ၢ်ဝဲလၢအသးကံၢ်ဒီးကစိၣ်ခိၣ်သ့ဝဲသ့လၢအတၢ်အိၣ်မုၢ်ဒီးတစါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်တဘျီအံၤတၢ်ထုးထီၣ်အိၣ်ဒီးသိးကမၤအါထီၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ဟံၣ်ဘၣ်ယးဒီးန့ၣ်ဆါခိၣ်ယၢတဖၣ်ဒီးကသ့ကတဲာ်ကတိၤကွၢ်ထွဲမၤသကိး, စံးကတိၤတၢ်ပိၣ်သကိးဘၣ်ယးန့ၣ်ဆါခိၣ်တၢ်လၢကဘၣ်မၤဂ့ၤထီၣ်တဖၣ်, ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢဖိသ့တဖၣ်ကမၤသကိးတၢ်လၢအပူၤတတၢ်အပူၤယုၤဒီးသ့ၣ်ကုသးပျၢတဖၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အနီၢ်ကစၢ်ဒီးအပူၤတတၢ်အဂီၢ်, ကမၤအါထီၣ်အတၢ်သ့ၣ်ညါဒီးမၤဂ့ၤထီၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒီးကံၢ်စီလၢတၢ်ဆၢတဲာ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ကျဲလၢတၢ်ကသုအိၣ်လၢတၢ်မၤလိလံာ်တဘျီအံၤအပူၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်လိာ်ခိၣ်လိာ်ကွဲး, တၢ်သ့ၣ်ဝံၣ်သးဆၢ, တၢ်တဲာ်ယဲၤပူၤဒီးကရၢတၢ်မၤသကိးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်တဘျီအံၤတၢ်ကတဲာ်ကတိၤဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၣ်လၢ တၢ်လဲၤခိဖျိတဖၣ်အဖိခိၣ်, လၢတၢ်ပာ်ဖျိထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိလၢလံာ်တဘျီဒုးဘၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. လံာ်တဘျီအံၤမ့ၢ်လံာ်အဆိကတၢ်တဘျီလၢပထုးထီၣ်အိၣ်လၢတၢ်ကသိၣ်လိဖိဒံဖိသ့တဖၣ်အဂီၢ်အယံ, ပုၤအါဂၤအတၢ်ဆၢတဲာ်ဒီးအတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးလၢလံာ်အံၤကဘၣ်တၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်ပသးအိၣ်တူၢ်လိာ်ခဲလၢန့ၣ်လီၤ. လံာ်တဘျီအံၤမ့ၢ်လၢဖိသ့ၣ်အဂီၢ်ဒီးပကသုအိၣ်လၢတၢ်မၤလိလၢတီၤအေးပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်ကီၢ်ခါဖိသ့ၣ်န့ၣ်ဖျၢတၢ်မၤလိအဂီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤသ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ

တၢ်ကတိၤဆၢန့ၣ်	၅
န့ဆၢခိၣ်ယၢအတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတၢ်မၤလိ	၆
န့ဆၢခိၣ်ယၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်မၤလိန့ၢ်အကျဲတဖၣ်	
တၢ်တ့တၢ်ဂီၤ	၈
တၢ်သ့ၣ်ဝံၣ်သးဆၢဒီးတၢ်ဒုတၢ်အူ	၁၂
တၢ်ကွဲး	၁၅
တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲ	၁၇
တၢ်ဒူးန့ၣ်တၢ်ဒိတၢ်တဲာ်	၂၁
တၢ်တဲာ်တၢ်ယဲၤပူ	၂၅
တၢ်မၤလိန့ဆၢခိၣ်ယၢလၢပုၤတတၢ်အဂီၢ်	
ဘၣ်မနုၤအယိအရူဒိၣ်လၢပဘၣ်မၤလိန့ၢ်တၢ်လၢပပုၤတတၢ်အဂီၢ်လဲၣ်	၃၂
တၢ်တ့ၤလိာ်ကဝီၤအဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤ	၃၃
တၢ်လဲၤဟးကွၢ်သကိးတၢ်လၢလိာ်ကဝီၤပူ	၃၅
တၢ်မၤကဆီၣ်သကိးဒူသဝီထံကျိ	၃၇
တၢ်မၤလိန့ၢ်တၢ်လၢပပုၤတတၢ်ဒီးန့ဆၢခိၣ်ယၢအအိၣ်	
ဘၣ်မနုၤအယိပဘၣ်မၤလိန့ၢ်တၢ်လၢပပုၤတတၢ်အအိၣ်လဲၣ်	၄၀
တၢ်မၤလိဘၣ်ပးလိာ်ကဝီၤတၢ်ဖံးအိၣ်မၤအိၣ်	၄၁
တၢ်မၤလိတၢ်ဒီးဒူသဝီသ့ၣ်က့သးပုၤ	၄၃
တၢ်သမံသမိးက့ၤ	
ပကမၤတၢ်သမံသမိးအဆၢကတီၢ်ဖဲလဲၣ်	၄၇
တချးလၢတၢ်မၤလိစးထီၣ်	၄၇
ဖဲတၢ်မၤလိဝံၤ	၄၈
တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်မၤလိဒိတကတီၢ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ	၄၉

တၢ်ကတိၤဆၢန့ၣ်

လံာ်တဘျီအံၤတၢ်ထုးထီၣ်ဒီးကွဲးအီၤဒ်သိးကကဲထီၣ်လံာ်တဘျီလၢကသိၣ်လိမၤ ယုၤစၢဖိသၣ်တဖၣ်လၢတၢ်မၤလိသကိးဘၣ်ယၢန့ၣ်ခိၣ်ယၢအတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. န့ၣ်ခိၣ်ယၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တဖၣ်တၢ်မၤလိလၢကဘၣ်တၢ် သိၣ်လိအီၤဝံၤဒီးအိၣ်တၢ်လၢလံာ်ပူၤမ့တဖၣ်ကဲထီၣ်တၢ်ဝံၤတၢ်စိၣ်လၢဖိသၣ်တဖၣ်လၢက ဘၣ်ဖးလံာ်ဒီးမၤဟံၣ်တၢ်မၤတဖၣ်အဂီၢ်ဘၣ်, မ့ၣ်တခိကဘၣ်မ့ၣ်တၢ်မၤလိတခါလၢ ဖိသၣ်တဖၣ်မၤလိဝဲလၢတၢ်သ့ၣ်ဖံသးညီအပူၤဒီးလၢအကတၢ်န့ၣ်ကအိၣ်တၢ်ဝဲလၢအ သးကံၢ်ပူၤဒီးကစိၣ်ခိသ့ဝဲသ့လၢအတၢ်အိၣ်မုၢ်ဒိတစါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လံာ်တဘျီအံၤတၢ်ထုးထီၣ်အီၤဒ်သိးကမၤအါထီၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ် ဟံၢ်ဘၣ်ပးဒီးန့ၣ်ခိၣ်ယၢတဖၣ်ဒီးကသ့ကတဲာ်ကတိၤကွၢ်ထွဲမၤသကိး, စံးကတိၤ တၢ်ပိၣ်သကိးဘၣ်ပးန့ၣ်ခိၣ်ယၢလၢကဘၣ်မၤဂ့ၤထီၣ်တဖၣ်, ငးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ခွဲး တၢ်ယာ်လၢဖိသၣ်တဖၣ်ကမၤသကိးတၢ်လၢအပူၤတဝါအပူၤယုၤဒီးသ့ၣ်ကသးပျံာ်တ ဖၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အနီၢ်ကစါဒီးအပူၤတဝါအဂီၢ်, ကမၤအါထီၣ်အတၢ်သ့ၣ်ညါဒီးမၤဂ့ၤ ထီၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒီးကံၢ်စိလၢတၢ်ဆၢတဲာ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ကျဲလၢတၢ်ကသ့ အီၤလၢတၢ်မၤလိလံာ်တဘျီအံၤအပူၤန့ၣ်မ့ၣ်ဝဲ တၢ်လိာ်ခိၣ်လိာ်ကွဲး, တၢ်သ့ၣ်ဝံၣ်သး ဆၢ, တၢ်တဲာ်ယဲၤပူၤဒီးကရၢတၢ်မၤသကိးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

လံာ်တဘျီအံၤတၢ်ကတဲာ်ကတိၤဒီးငးအိၣ်ထီၣ်အီၤလၢ တၢ်လဲၤခိဖျိတဖၣ်အဖိ ခိၣ်, လၢတၢ်ဟံၣ်ဖျိထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိလၢလံာ်တဘျီဘျးဘၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. လံာ်တဘျီ အံၤမ့ၣ်လံာ်အဆိကတၢ်တဘျီလၢပထုးထီၣ်အီၤလၢတၢ်ကသိၣ်လိဖိဒ်ဖိသၣ်တဖၣ်အ ဂီၢ်အယိ, ပုၤအါဂၤအတၢ်ဆၢတဲာ်ဒီးအတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးလၢလံာ်အံၤကဘၣ်တၢ်မၤ ဂ့ၤထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်ပသးအိၣ်တၢ်လိာ်ခဲလၢာ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်တဘျီအံၤမ့ၣ်လၢဖိသၣ်အဂီၢ် ဒီးပကသ့အီၤလၢတၢ်မၤလိလၢတီၤအးပူၤမ့ၣ်ဂ့ၤ, တၢ်ကိာ်ခါဖိသၣ်န့ၣ်ပုၤတၢ်မၤလိအဂီၢ် မ့ၣ်ဂ့ၤသ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

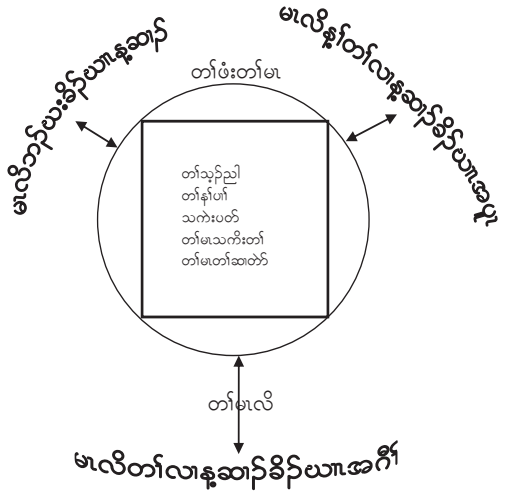
နန္ဒဆာဉ်ခိဉ်ယၢၤအတၢ်ကူဉ်ဘၣ်ကူဉ်သ့အတၢ်မၤလိ

ထံဂ့ၤကီၢ်ဂၤအတၢ်ကူဉ်ဘၣ်ကူဉ်သ့အပူၤဖၣ်နီၢ်တဖၣ်ဟံၤလိၤဝဲကျဲလၢတၢ်ကဒုးဘျးစတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ (ခိနီၢ်) ဒီးလံာ်လဲၢ်တၢ်ကူဉ်ဘၣ်ကူဉ်သ့ (ခိလံာ်) လၢနန္ဒဆာဉ်ခိဉ်ယၢၤအတၢ်ကူဉ်ဘၣ်ကူဉ်သ့အဂီၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ခိဉ်သ့ၣ် ၃ မံၤ, လၢအမ့ၢ် တၢ်မၤလိဘၣ်ယးနန္ဒဆာဉ်ခိဉ်ယၢၤ, တၢ်မၤလိန့ၢ်တၢ်လၢနန္ဒဆာဉ်ခိဉ်ယၢၤအပူၤဒီးတၢ်မၤလိတၢ်လၢနန္ဒဆာဉ်ခိဉ်ယၢၤအဂီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိဘၣ်ယးနန္ဒဆာဉ်ခိဉ်ယၢၤ : ဟ့ၣ်ပုၤမၤလိတၢ်ဖိတဖၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါဒီးတၢ်န့ၢ်ဟံၢ် ဘၣ်ယးနန္ဒဆာဉ်ဒီးတၢ်အိဉ်ဝးတရံးတဖၣ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဟံၤယုာ်ဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢအပဲၤကဲထီၣ်အသးခိဖျိနန္ဒဆာဉ်တၢ်တတၢ်တနါဒီးပုၤကညီအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်ဒီးတၢ်ကကွၢ်သကိးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲတဖၣ်လၢ ပုၤတတၢ်အပတီၢ်, ထံကီၢ်ပတီၢ်တုၤဆူဟီၣ်ခိဉ်ဒိတဘ့ၣ်အပတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိန့ၢ်တၢ်လၢနန္ဒဆာဉ်ခိဉ်ယၢၤအပူၤ : ဟ့ၣ်ပုၤမၤလိတၢ်ဖိတဖၣ်လၢနီၢ်ကစၢ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤအတၢ်လဲၤခိဖျိလၢနန္ဒဆာဉ်ခိဉ်ယၢၤအပူၤ, ဒုးအိဉ်ထီၣ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤအကံၢ်အစီလၢအရူဒိဉ်တဖၣ်လၢတၢ်မၤတၢ်ဆၢတံာ်ဒီးတၢ်ဘျါဂဲၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိတၢ်လၢနန္ဒဆာဉ်ခိဉ်ယၢၤအဂီၢ် : မ့ၢ်ကျဲအပတီၢ်လၢတၢ်သ့ဝဲတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ဟံၢ်တဖၣ်လၢနန္ဒဆာဉ်ခိဉ်ယၢၤအတၢ်ဘၣ်ဘျးဘၣ်ဖျိဉ်အဂီၢ်ခိဖျိအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ, ဒီးကဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါပုၤမၤလိတၢ်ဖိလၢကဟံၤသ့ၣ်ဟံၤသးအါထီၣ်ဘၣ်ယးနန္ဒဆာဉ်ခိဉ်ယၢၤလၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်အိဉ်မူတနံၤဒီးတနံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

န့ဆာ်ခိ်နိယာအတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တၢ်မၤလိန့ၢ်အကျဲတဖၣ်

န့ဆာ်ခိ်နိယာအတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့န့ၢ်ပမၤလိန့ၢ်အီၤသ့လၢကျဲအကလုာ်ကလုာ်
ဘၣ်ဆၢ်အတၢ်ပညိၣ်ခိ်သ့ၣ်န့ၢ်မ့ၢ်ဒ်သီးတၢ်လၢပမၤလိန့ၢ်ပတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤကပိာ်ထွဲ
လိာ်အခံတမံၤန့ၢ်လီၤ. ပသုတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤအကလုာ်ကလုာ်လၢကျဲအဘိဘိသ့ဝဲ
လၢန့ဆာ်ခိ်နိယာအတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အပူၤလီၤ.

တၢ်တုၢ်ဂီၤ

တၢ်ပညိၣ်း

ဒ်သိးကသုၣ်ထီၣ်တၢ်နၢ်န့ၢ်လီၤသးဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢတၢ်တုၢ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂီၤအကလုာ်ကလုာ်.

ဒ်သိးကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သးစၢ်ဆါလၢန့ၢ်ဆါခိၣ်ယၢၤအပူၤခီဖျိတၢ်မၤလိလၢတၢ်တုၢ်ဂီၤအပူၤ.

ဒ်သိးကမၤစၢ်ဖိသ့တဖၣ်လၢကမၤလိန့ၢ်တၢ်တုၢ်ဂီၤအကလုာ်ကလုာ်ဒီးကသုၣ်မံသးမ့ၢ်လၢန့ၢ်ဆါအတၢ်ယံၣ်တၢ်လၢဒီးအလွဲၢ်တဖၣ်.

တၢ်တုၢ်ဂီၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်တခါလၢပုၤကိးဂၤဒဲးမၤဝဲသ့

ပုၤအိၣ်ဝဲအါမးလၢထံၣ်ဝဲလၢတၢ်တုၢ်ဂီၤမ့ၢ်တၢ်လၢအကီၤဒီးကဘၣ်လူၤပိာ်ထွဲတၢ်ဘျၢဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်အါမးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ထံၣ်ဒ်အံၤတဖၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်နၢ်န့ၢ်လီၤသးအတၢ်ဂ့ၢ်ကီၤလၢတၢ်ကဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ်ပတၢ်တျၢ်ဘၣ်ဒီးပတၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. န့ၢ်ဆါတၢ်ဘၣ်တုၢ်အလွဲၢ်ဒီးအက့ၢ်အဂီၤအကလုာ်ကလုာ်အံၤပသုၣ်အိၤလၢပကဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ်ပတၢ်တျၢ်ဘၣ်ဒီးပတၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

၁. သူနတ်ဆိကမိန်

တံပီးတံလီ - လံကဘျံးဝါ, စါဘိ, စါဘိအလွှာ
ကျဲလတံကဘဉ်မအိ

လဲသကိးဒီးပှဖိသဉ်တဖဉ်ဆုပှါပှါ (သဝီချါ) ဒီးကွါသကိးသုဉ်လဉ်တဖဉ်အကွါ
အဂီအကလဉ်ကလဉ်တကွါ.

မပှဖိသဉ်တဂဉ်စုဉ်ထာန့ဉ်သုဉ်လဉ်အယုလါအလီထံတဘဉ် (ကဘဉ်မုဉ်သုဉ်
လဉ်ယုလါအကျါဒီးတသုဉ်ဖးဘဉ်)

မဖိသဉ်တဖဉ်ဟ်လီသုဉ်လဉ်ယုလါအထာန့ဉ်ဘဉ်လါလံကုအဖိခိဉ်ဝံသုစါဘိလါ
ကတုကထြါန့ဉ်သုဉ်လဉ်အကွါအဂီတကွါ.

မဖိသဉ်တဖဉ်ကွါန့ဉ်သုဉ်လဉ်အဂီလါအတုလီဝဲလါအလံကုပှါဝံ မအဝဲသုဉ်ကိး
ဂုဒီးသူအတံဆိကမိန်ဒဉ်ဝဲစုဉ်စုဉ်ဒီးတုထီဉ်န့ဉ်တံဂီတခါခါခီဖျိလါသုဝဲအသုဉ်လဉ်
အကွါအဂီလါအအိဉ်ဟ်လါအလံကုပှါန့ဉ်တကွါ.

ဖဲအဝဲသုဉ်တုအတံဂီဝံန့ဉ်မအဝဲသုဉ်ဟ့ဉ်လီဒီးဟံလီကဒီးဆုအသကိးအဂတ
ဂအအိဉ်ဒီးတုကဒီးသုဉ်လဉ်အကွါအဂီအဂတမံဒီးအတံဂီအသီတခါတကွါ. မ
ဖိသဉ်တဖဉ်မဒ်န့ဉ်တုအန့ဉ်တံဂီအကလဉ် (၁၀) တကွါ.

ဖဲအဝဲသုဉ်တဖဉ်တုဝံလံန့ဉ်တဲသကိးဒီးအဝဲသုဉ်ဘဉ်ဃးတံသုဝဲန့ဆဉ်တဖဉ်လါ
တံတုတံဂီအဂီတကွါ.

၂. တုအါထီၣ်ဂ့ၤထီၣ်န့ၢ်အလီၤ

တၢ်ပိးတၢ်လီ : လံာ်ကဘျဲးဝါလၢအအိၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်တမံၤမံၤလၢအပူၤ, စၢ်ဘိ, စၢ်ဘိအလွဲၢ်

ကျဲလၢတၢ်ကဘျဲးမအီၤ
နီၤဖးလီၤဖိသ့ၣ် ၈-၁၀ ဂၤတကရၢ်စုၣ်စုၣ်
ဟ့ၣ်လီၤတကရၢ်စုၣ်စုၣ်လံာ်ကဘျဲးလၢအ
အိၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်တမံၤမံၤလၢ
အပူၤ
ဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢကတၢၣ်ပီၣ်
ဝဲသကိးတၢ်လၢအတုၣ်န့ၣ်လီၤအါထီၣ်ဝဲလၢ
တၢ်ဂီၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်ပၢ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်
မၤအဝဲသ့ၣ်တုၣ်န့ၣ်တၢ်ဂီၤလၢအဝဲသ့ၣ်အဲၣ်ဒီး
တုၣ်အါထီၣ်တဖၣ်
ဖဲအဝဲသ့ၣ်ကိးကရၢ်ဒီးတုၣ်ဝဲလံာ်န့ၣ်မၤအဝဲ
သ့ၣ်ပးကွၢ်သကိးကရၢ်အဂၤတဖၣ်အတၢ်
ဂီၤဒီးမၤလီၤသကိးလၢတကရၢ်ဒီးတကရၢ်စုၣ်
စုၣ်အအိၣ်.

၃. ယကအိန်ဆိးအလီဖဲလဲင်

တၢ်ပီးတၢ်လီ : ဆၢဖိကီၢ်ဖိဒီးသ့ၣ်ဝၣ်, တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတဖၣ်, လံာ်ကဘျဲးဝါ, စၢ်ဘိဒီး
စၢ်ဘိအလွဲၢ်

ကျဲလၢတၢ်ကဘၣ်မၤအီၤ

ဂဲၤလီၢ်ကွဲးအီၤလၢကရၢၢ်ဒိတဖု (ပုၤမ့ၢ်အါန့ၢ် ၅၀ ဂၤ န့ၣ်နီၤဖးအီၤခံကရၢၢ်)
ဟ့ၣ်လီၤဖိသၣ်တဂၤစုၣ်စုၣ်လံာ်က့ၤဝါဒီးဆၢဖိကီၢ်ဖိအမံၤအိၣ်ကွဲးလီၤအသးလၢအလီၤ
တက့ၢ်. ဖိသၣ်တနီၤနီၤကန့ၢ်ဘၣ်ဆၢဖိကီၢ်ဖိအကလုာ်ဒ်သိးသိးန့ၣ်လီၤ
မၤဖိသၣ်တဖၣ်ဆိကမိၣ်ထီၣ်လၢဆၢဖိကီၢ်ဖိမ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲမ့ၢ်ဂ့ၤလၢအဝဲသ့ၣ်
အဲၣ်ဒီးအိၣ်သကိးတပူၤယီၤဝံၤမၤအစးထီၣ်ဟးသံကွၢ်ပုၤဂုၤပုၤဂုၤလၢအအိၣ်ဒီးအီၤသ့တ
သ့န့ၣ်အဂ့ၢ်ဒီးပုၤဂုၤမ့ၢ်တူၢ်လီၢ်အီၤလံာ်န့ၣ်မၤအဝဲသ့ၣ်အိၣ်တပူၤယီၤတက့ၢ်.
တုၤအဝဲသ့ၣ်ခဲလၢာ်မ့ၢ်န့ၢ်ဘၣ်အကရၢၢ်စုၣ်စုၣ်လံာ်န့ၣ်မၤအဟံၣ်ဖိၣ်ထီၣ်အသးဝံၤတ့ၤလီၤ
တၢ်ဂီၤတကလုာ်ဘၣ်တကလုာ်လၢအကရၢၢ်ပုၤဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်အဆၢဖိကီၢ်ဖိ
အပုၤတစၢ်ဒဲးခိဖျိတ့ၢ်ဂီၤလၢအလံာ်က့ၤအပူၤတက့ၢ်.
အဒိ, ဖိသၣ်လၢမ့ၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ် ဘီၣ်သိၣ် န့ၣ် ပုၤလၢအန့ၢ်ဘၣ်တဟံၣ်တဖၣ်တအဲၣ်ဒီး
အိၣ်ဒီးအီၤဘၣ်. အယီၤနကဘၣ်ယုၤဒဲးပုၤလၢအတူၢ်လီၢ်လၢကအိၣ်ဒီးန့ၣ်လီၤ.
ထီၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိးတအဲၣ်ဒီးတူၢ်လီၢ်န့ၣ်ဘၣ်မ့ၢ်လၢနဒီးဆ့ၤလၢနကယူၤအဂီၢ်တအိၣ်ဘၣ်
ဒီးန့ၣ်ယူၤတသ့အယီၤ ဘီၣ်သိၣ်ကဘၣ်အိၣ်ဒီးမတၤတဖၣ်လဲၣ်, ကအိၣ်ဆိးဒီးသ့ၣ်
ဧါ, ကအိၣ်ဒီးကစၢ်မ့ၢ်တမ့ၢ်လၢလၢကအိၣ်ပူၤလဲၣ်.
လၢလီၢ်ခံကတၢ်ဖိသၣ်တဖၣ်ကဟဲထီၣ်ဒီးအကရၢၢ်ဒဲးဝဲစုၣ်စုၣ်အတၢ်ဂီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
ပုၤလၢအတီၣ်ခိၣ်ရိၣ်ခဲတၢ်ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢကဒုးန့ၢ်ပၢ်ဘၣ်ယးတၢ်သးသ
မူအိၣ်တဖၣ်အတၢ်ဘၣ်ထွဲလီၢ်အသးဒီးတၢ်သးဝံၣ်, တဲတၢ်ပူၤမ့ၢ်တမ့ၢ်ထီၣ်လၢအဘၣ်
ထွဲမ့ၢ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးမၤယုၤဖိသၣ်တဖၣ်သ့ၣ်ဒဲးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သျှၢ်ဝံၣ်သးဆၢဒီးတၢ်ဒုတၢ်အူ

ပုၤလၢတဘၣ်သျှၢ်ဘၣ်သးတၢ်သးဝံၣ်နီၤတဘျီဘၣ်န့ၣ်အ
တၢ်အိၣ်မူထီၣ်ဘိတလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်စ့ၢ်ကိးဘၣ်လီၤ.
ပုၤလၢသၢပုၤနီၣ်တပတြၢၤန့ၣ်ဆၢတၢ်ဃံတၢ်လၢဘၣ်န့ၣ်တၢ်
အဂ့ၤတဖၣ်ကလဲၤပုၤကွၢ်အီၤလၢအတၢ်အိၣ်မူအပုၤလီၤ.

H.M. the king Rama VI

တၢ်ပညိၣ်း

- ကမၤစၢၤဖိသၢ်လၢကသုၣ်ဖုံသးညီ
- တၢ်ကသုၣ်တၢ်သးဝံၣ်လၢကဖးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်ထီၣ်န့ၣ်တၢ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒီးကဖးအါထီၣ်န့ၣ်ဆၢၣ်ခိၣ်ဃၢၤအတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ဟံၤ

ကျဲလၢပကဃုထၢတၢ်သးဝံၣ်တဖၣ်

ကဘၣ်ယုထၢတၢ်သးဝံၣ်လၢအညီဒီးတၢ်သးဝံၣ်ညီန့ၣ် (လီၤဆီၣ်တၢ်ပုၤလၢကသိၣ်လိတၢ်သးဝံၣ်န့ၣ်ကဘၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်သးဝံၣ်အယုၢ်ဒီးအဖျါၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးကဘၣ်မ့ၢ်တၢ်သးဝံၣ်လၢအဘၣ်လိာ်သးဒီးဖိသၢ်အသးန့ၣ်ဒီးအတၢ်မၤလိအဂ့ၢ်တဘၣ်မ့ၢ်တၢ်သးဝံၣ်လၢအထီတလၢဘၣ်, တၢ်သးဝံၣ်အဖျါၣ်ကဘၣ်လိာ်လိာ်

အသးဒီးတၢ်မၤလိအခိၣ်တီ

ပုၤဟ့ၣ်တၢ်သိၣ်လိထုးထီၣ်သကိးတၢ်သးဝံၣ်အသီတဖၣ်တပူၤယီၤဒီးဖိသၢ်တဖၣ်သ့ဝဲစ့ၢ်ကိး, နသ့ဝဲဒၣ်တၢ်သးဝံၣ်တယုၢ်ယုၢ်လၢပုၤကိးဂၤသးဝံၣ်ဘၣ်အယုၢ်အက္ခူတဖၣ်ဒီးထဲဒၣ်နထၢန့ၣ်က့ၤတၢ်သးဝံၣ်အလံာ်မဲာ်ဖျါၣ်အသီသ့ဝဲစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့တၢ်ဒုတၢ်အူ

နသ့တၢ်ဒုတၢ်အူအကလုာ်လၢအညီဒီးတၢ်လၢနဒုအူသ့တဖၣ်

တၢ်ဖဲစ့, တၢ်ဒီးသ့ၣ်ကုၣ်, မ့တမ့ၢ်တၢ်တမံမံလၢနမၤသီၣ်အကလုာ်သ့ဝဲခီဖျိန့ၣ်ဆၢၣ်ခိၣ်ဃၢၤတဖၣ်စ့ၢ်နသ့အီၤသ့ဝဲလၢကမၤသီၣ်တၢ်အယုၢ်အက္ခူတဖၣ်သ့ဝဲလီၤ.

ဖဲနသီၣ်လိတၢ်သးဝံၣ်အခါ

သရၣ်, သရၣ်မုၢ်ကကွဲးလီၤတၢ်သးဝံၣ်အဖျါၣ်ဒီးကျးလီၤလၢဖိသၢ်ကိးဂၤဒဲးထံၣ်သ့သရၣ်မုၢ်သးဝံၣ်ပူးဆိတဘျီ

တၢ်သးဝံၣ်မ့ၢ်တကီတလၢဒီးဖိသၢ်သးဝံၣ်ပိာ်ထွဲအခံမ့ၢ်သ့လံန့ၣ်သးဝံၣ်သကိး

၂-၃ ဘျီ

ဖဲဖိသၢ်တဖၣ်သးဝံၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ထီၣ်လံန့ၣ်စးထီၣ်သ့တၢ်ဒုတၢ်အူ, တၢ်တမံမံလၢကမၤသီၣ်ထီၣ်တၢ်ကလုာ်, ဒီးတၢ်သးဝံၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်

နထိန်တီးယထိန်တီး

ဘၣ်မနုနထိန်တီး ပျတသိန်န့ယထိန်တီး
မ့မ့ယထိန်တီးပျသိန်န့န့ခဲစး

ဘုဂီထိန်

ယဟဲက့လပျီပျီဖျီးယတံသကိးဖိ
လပျီပျီဘုဂီထိန်ဒဲးဘုဘိအုထိန်ပံ
သိန်တံတံတံတံ သိန်တူတူတူတူ
တံတူတံတူသိန်ထိန်မုန်ဒိန်မး ဟါဟါ

ယိန်ဒီးလဲာ်

ယိန်ဒီးလဲာ် ယိန်ဒီးလဲာ်
ထံမူထိန်ဟံယွာလီယိန်ဒီးလဲာ်
ယိန်ဒီးလဲာ် ယိန်ဒီးလဲာ်
ထံမူထိန်ဟံယွာလီယိန်ဒီးလဲာ်

တၢ်ကွဲး

လၢန့ဆၢၣ်အပူၤန့ၣ်တၢ်လၢအလီၤသးစၢ်ဆၢအိၣ်ဝဲဒၣ်အါမးလၢပကဟ်ဖျါထီၣ်အီၤလၢတၢ်ကွဲးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢပထံၣ်ဒီးကွၢ်ကီၤအမဲၣ်ညါပသ့ဝဲဒၣ် ပနါအဂၤအဂၤတဖၣ်ဒ်အမ့ၢ် နၢဘၣ်, ဖီၣ်ဘၣ်ဒီးန့ၣ်ဟ့ၣ်ဘၣ်တဖၣ်လၢပကန့ၣ်ဟံၣ်ဝဲဒၣ်န့ဆၢၣ်ခိၣ်ဃၢၤတဖၣ်သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ပသ့ဝဲပနါအဂၤတဖၣ်န့ၣ်ကမၤစၢၤပၤလၢပမၤပၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအလီၤတဲာ်တ့ၢ်တဖၣ်ဖဲလၢပသ့ပနါထဲတမံၤစိၤအခါန့ၣ်လီၤ. လၢကျဲးအံၤအယံ, ပမၤထီထီၣ်ပတၢ်ကွဲးအကံၢ်အစီသ့ခိၣ်ဖျါပသ့ပတၢ်တူၢ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပဟ်ဖျါထီၣ်ပတၢ်တူၢ်ဘၣ်သ့ခိၣ်ဖျါ ထါတၢ်ကွဲး, တၢ်သ့လံာ်မဲာ်ဖျါလံာ်ကျိၤတဖၣ်အပူၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပညိၣ်:

- ဒ်သိးကသ့ၣ်ညါသ့န့ဆၢၣ်ခိၣ်ဃၢၤတဖၣ်လၢတၢ်ကွဲးအပူၤ
- ဒ်သိးကမၤလိအသးဒီးတၢ်ယုသ့ၣ်ညါန့ဆၢၣ်ခိၣ်ဃၢၤတဖၣ်

ကွဲးလိင်မဲင်ဖျာန်တဖန်ခီဖျိတ်သူန့ဆာန်

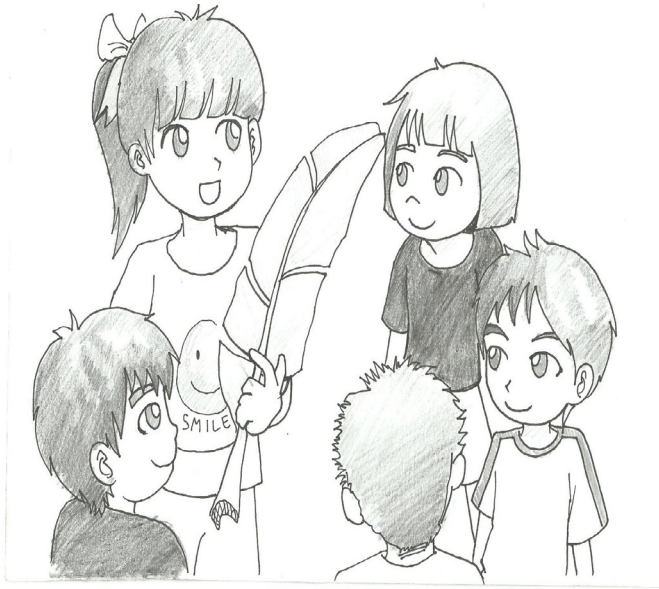
အဒိ,

နါဖိန် : အကိ၊ ကလာ၊ ယုထီ၊ အဆုန်အါ....အဂုအဂတဖန်

နါဟူ : အဒိန်, အဆဲး, အသက္ခထီ, ဖုန်, အသိန်ယဲ, အသိန်ကပုန်....အဂုအဂ

နါနာ : နာမု, နာအုန်, နာကဆီ.... အဂုအဂတဖန်

နါထံန် : ဒိန်, ဆဲး, ဖျာန်, အဂိ, အလါ, အဘံ, အထီ....အဂုအဂတဖန်

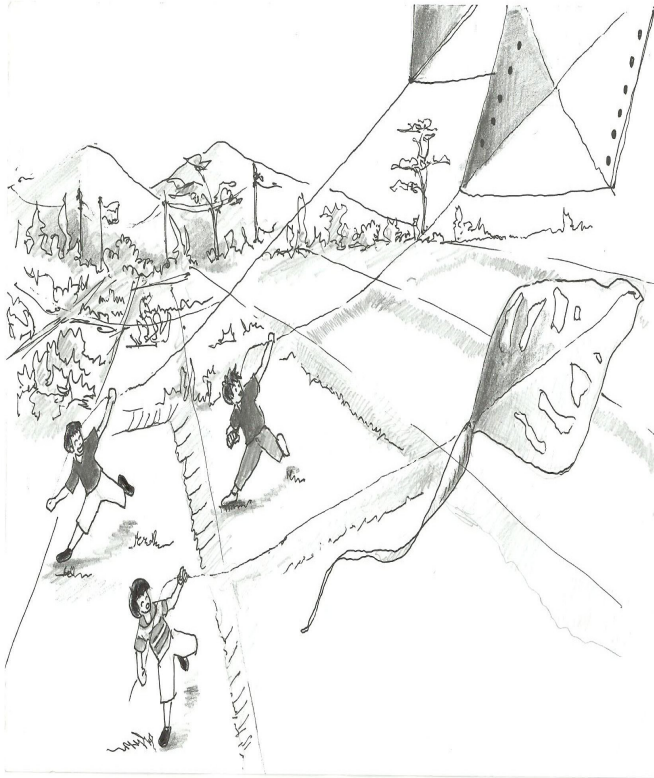
တံလကဘန်ဟံသး

- သုတ်ကွဲးအပတီဒီးတံဂုတ်ကျါလါအကကိန်ဒီးဖိသန်အသးနံန်ပတီ

တံကွဲးအဒိ

သုန်ဖးဒိန်ဖးထီတခိန်အိန်ဆါထာန်သုန်လါအသးလါတံမဲင်ညါနုန်လါ. ဟိန်ခိန်မဲင်ဖိး
 ခိန်လါသုန်တခိန်အိန်အလါနုန်တလဲထဲနုန်ဘန်ဒီးနကွံထီန်မုခိန်ဖျါဂုဆဲးဝဲဒေန်စုန်ကီး
 လါ. အိ.....ဖဲယကွံကီသုန်တခိန်အံအဆါကတီမုခိန်စုထဲဟဲလါဝဲကမုန်မု, ကဖိက
 ဖိဆုယလါဒီးလါတံနံကမုန်ဒီးတံသးခုအပုယဟဲကုဆုယဟံန်လါ.

တၢ်ဂၤလိာ်က့

တၢ်ပညိာ်:

- နီသိးကသုာ်ထီၣ်တၢ်သးသဒုာ်, တၢ်ဟံသုာ်ဟံသးအဂ့ၤလၢပုၤဂုၤဂုၤဂုၤဂုၤဂုၤန့ၣ်ခိၣ်ယၢအဖီခိၣ်
- နီသိးကဒုးသုာ်ဖုံသးဖုံဖီသၢ်လၢကအဲၣ်ဒီးမၤလိာ်ဒီးယုသုာ်ညါန့ၣ်တကလုာ်ဒီးတကလုာ်အတၢ်လီၤဆီ

ဖိသပ်, ပျသးစါတဖၣ်မ့ၣ်ပျလၢအဲၣ်တၢ်လိၣ်ခိၣ်လိၣ်ကွဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢပတၢ်သိၣ်လိၣ်အပူၤန့ၣ်တၢ်လိၣ်ကွဲကမၤစၢၤစ့ၢ်ကိးပျလၢပတၢ်ကတိၤတၢ်, ပတၢ်ဆဲးကျိးဒီးဖိသပ်မ့ၣ်ဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်လိၣ်ကွဲကမၤစၢၤပျလၢဖိသပ်တဖၣ်ကန့ၣ်ဟံၣ်န့ၣ်ဆၢၣ်တၢ်ဘၣ်တ့တကလုၣ်ဒီးတကလုၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်အက့ၢ်အဂီၢ်အတၢ်လီၤဆီလိၣ်အသးခိဖျိအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ဂဲၤဘၣ်, ကတိၤဘၣ်လၢအကစၢ်အယိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လိၣ်ကွဲ (၁) - ကန့ၣ်ဒီးမၤထွဲလၢအဘၣ်

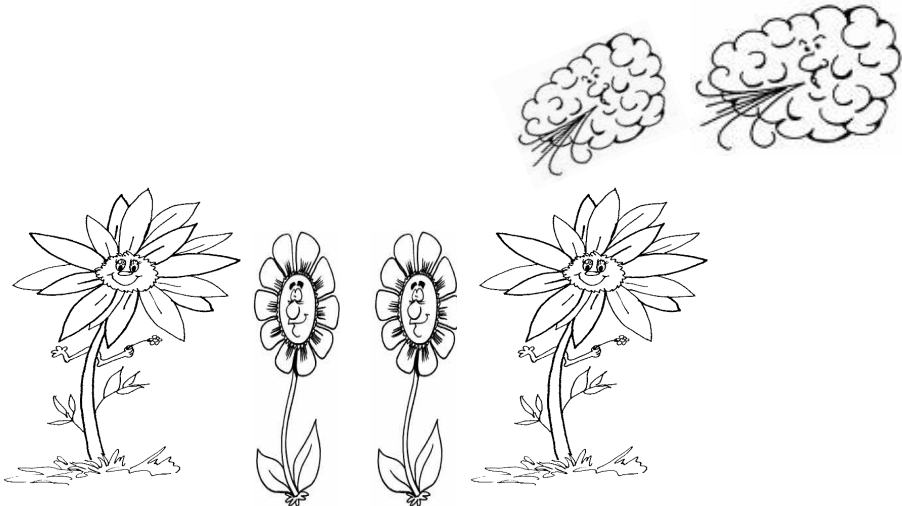
- ၁. ပျဲဖိသပ်ကိးဂၤဒဲးဆၢထၢၣ်ကဝီၤကျိၤ
- ၂. ပျဆ့ၢတၢ်ကကိးထီၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤတခါခါဒီးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ (အဒိ, ကသ့ၣ်ယူၤ, ထီၣ်ယူၤ, ဆီယူၤ, ကဆီယူၤ, ပဒဲယူၤ, ညၣ်ယူၤ.....)
- ၃. ဖိသပ်တဖၣ်ကဘၣ်ကန့ၣ်ဒဲဒီးတၢ်လၢအယူၤသ့သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ကဘၣ်မၤပိၣ်ထွဲဝဲ ယူၤယူၤယူၤ (မ့ၣ်မ့ၣ်တၢ်လၢအယူၤတသ့တဖၣ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်မၤပိၣ်ထွဲဝဲဘၣ်, မ့ၣ်မၤပိၣ်ထွဲန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ကမၣ်ဒီးကဘၣ်ဟးထီၣ်ဆိပၣ်စၢၤလၢတၢ်ကဝီၤပူၤ)
- ၄. ပျဆ့ၢတၢ်ကဆဲးကိးဝဲတဆီဘၣ်တဆီတုၤလၢအကတၢ်ဒီးပျလၢအကမၣ်တဖၣ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်မၤတၢ်တမံၤမံၤဒ်အကြးအသိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လိာ်ကွဲ (၂) - နီၢ်ခိတၢ်သ့ၣ်ညါ : တဲဖျါထီၣ်ဖိတဖၣ်အမံၤ

တၢ်လိာ်ကွဲအဘျုး ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကမၤလိၤန့ၢ်တၢ်မၤသကိးတၢ်လၢကရၢၢ် နီၤ သ့ၣ်ဖုံသးညီ ဘၣ်လၢအနီၢ်ကစၢ်လီၤ. တၢ်လိာ်ကွဲအံၤတဖၣ်ထဲပသုအီၤလၢဖိနီၤကလံၤဇိၤဘၣ်. ပသုအီၤ လၢတၢ်မၤလိၤတခါခါအဂီၢ်ဖဲပအဲၣ်ဒီးလၢဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကတီၢ်န့ၢ်တၢ်အမံၤအသၣ်တခါခါအဂီၢ် အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲလီၤ : ပှၤကွီၣ်ဖိတဖၣ်ဘၣ်တၢ်နီၤဖးအီၤခံကရၢၢ်, တကရၢၢ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကိးအီၤ လၢကလံၤကရၢၢ်ဒီးအဂၤတကရၢၢ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကိးအီၤလၢဖိအကရၢၢ်လီၤ. ကရၢၢ်ခံကရၢၢ်အံၤဆၢ ထၢၣ်ရဲၣ်လီၤအသးလိၤလိၤဒီးကွၢ်လိာ်အမဲၣ်လီၤ. ပှၤကွီၣ်ဖိလၢအအိၣ်လၢဖိအကရၢၢ်သ့ၣ်တ ဖၣ်န့ၣ်သရၣ်ကကိးခုသ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ဒီးယုၢ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်အမံၤလၢဖိတဖၣ်အမံၤလီၤ. ဝံၤလိာ်ခံ န့ၣ်ဖိအကရၢၢ်ကလံၤယီၤဆူကလံၤကရၢၢ်အအိၣ်လီၤ. ဖဲကရၢၢ်ခံကရၢၢ်အံၤစီၤစ့ၤလိာ်အသး ၅ ခိၣ်ယီၢ်န့ၣ်ပှၤလၢအအိၣ်လၢကလံၤကရၢၢ်တဖၣ်ကတယးကိးဝဲဖိတဖၣ်အမံၤတခါခါလီၤ. ဖိ အမံၤလၢကလံၤကရၢၢ်တဖၣ်တယးကိးဝဲန့ၣ်မ့ၢ်ပာ်ယုၢ်ဒီးဖိတဖၣ်ကက့ၤယုၢ်ကဒါက့ၤဆူအ လိာ်လီၤ. ဖဲအက့ၤယုၢ်အဆၢကတီၢ်ပှၤလိာ်ကွဲဖိလၢကလံၤကရၢၢ်တဖၣ်ဖိၣ်အီၤမ့ၢ်ချးဒီးအက ဘၣ်ဟးထီၣ်လီၤ. ကရၢၢ်ခံကရၢၢ်အံၤတၢ်ဆိတလဲအီၤ(အခိပညီ)ဖိအကရၢၢ်ကကဲထီၣ်က လံၤကရၢၢ်တဘျီဘျီဒီးကလံၤကရၢၢ်ကကဲထီၣ်ဖိအကရၢၢ်တဘျီဘျီသ့ၣ်လီၤ. ကရၢၢ်လၢအဝဲ တယးဖိအမံၤတဘၣ်ဘၣ်န့ၣ်ပှၤဟ့ၣ်အီၤ(clue)လၢကတယးဝဲကဘၣ်အဂီၢ်လီၤ.

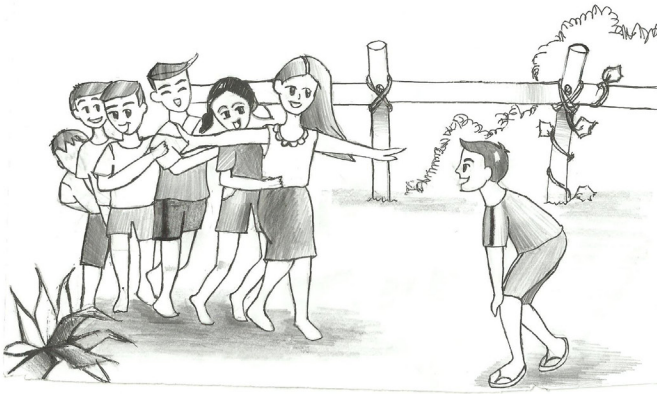

တၢ်လိာ်ကွဲ (၃) - ကလံၤမ့ၢ်ထီၣ်နီၤဒီး

နီၢ်ခိမိၢ်ပျၢ်တၢ်သ့ၣ်ညါ : မၤလိၤန့ၢ်တၢ်ဒုးန့ၢ်တၢ်အကျိၤအကျဲ(directions)လၢဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဖးဒုးန့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤအတၢ်သ့ၣ်ဘၣ်.

တၢ်လိာ်ကွဲအဘျးအဖျိၣ် : ဖိသၣ်ဟူးဂဲၤဘၣ်လၢအနီၢ်ကစၢ်, ဒုးဟူးဂဲၤဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ဖျံးညါဖဲတၢ်သ့ၣ်ယၢသးယၢတဖၣ်ဒီးတၢ်မံၣ်ခ့ၣ်တဖၣ်မၤတံာ်တၢ်အဝဲသ့ၣ်အခါ.

တၢ်လိာ်ကွဲအီၤသ့ၣ်လၢ - ဖဲပသိၣ်လိလံာ်လၢအဟံၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဒုးန့ၢ်တၢ်အကျိၤအကျဲတဖၣ်(directions)ဒ်အမ့ၢ်လံာ်ဖဲအ့ၣ်, ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤဒီးတၢ်ဒုးတဖၣ်အဆၢကတီၢ်သ့ၣ်ဒုးန့ၢ်လီၤ. ပဂဲၤအီၤလၢကိၤလၢကျိာ်, ကညီကျိာ်, မ့တမ့ၢ်ပယီၤကျိာ်သ့ၣ်ဒ်ပတၢ်လိာ်ဘၣ်အသိးန့ၢ်လီၤ.

တၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲလီၤ : ယုထၢပုၤအခိၣ်တဂၤလၢပုၤကျိၤဖိအကျိၤဒီးမၤအဆၢထၢၣ်လၢတၢ်မဲာ်ညါဒီးမၤပုၤကျိၤဖိအဂၤတဖၣ်ဆၢထၢၣ်လၢအကစၢ်အလီၢ်တက့ၢ်. ပုၤအခိၣ်တဂၤကစံး “ကလံၤအူဆူမ့ၢ်ထီၣ်တခိ” ဒီးပုၤကျိၤဖိအဂၤတဖၣ်ကယၢၣ်အသးဆူမ့ၢ်ထီၣ်တခိလီၤ. ပုၤအခိၣ်တဂၤကတဲ “ကလံၤအူဆူကလံၤထံးတခိ” မ့တမ့ၢ် “ကလံၤအူဆူကလံၤစိးတခိ” မ့တမ့ၢ် “ကလံၤအူဆူမ့ၢ်ထီၣ်တခိ” မ့တမ့ၢ် “ကလံၤအူဆူမ့ၢ်န့ၣ်တခိ” န့ၣ်လီၤ. ပုၤကျိၤဖိလၢအတယၢၣ်အသးဆူအကျဲ (အကျိၤ)ဒ်ပုၤအခိၣ်တဲန့ၣ်တဘၣ်လိာ်ကွဲလၢဘၣ်ဒီးကဘၣ်ဟးထီၣ်ဆိဝဲဒုးန့ၢ်လီၤ. ပုၤအခိၣ်မ့ၢ်ကိး (“Tornado” “ထီၣ်နီၤဒီး”) န့ၣ်ပုၤကျိၤဖိတဖၣ်တချ့ဖဲအချ့ကဘၣ်ယၢၣ်တရံးအသးတဝီဒီးဆ့ၣ်နီၤလီၤ. ပုၤလၢအဆ့ၣ်နီၤလီၤတၢ်တဂၤန့ၣ်ကဲထီၣ်ပုၤအခိၣ်လီၤ.

- တပ်ပညိုင်း - ဒ်သိးဖိသုတ်တဖုန်ကသုဒုးနဲနဲဖျါထီၣ်တၢ်လၢအထံၣ်ဘၣ်ဝဲတၢ်ကဲထီၣ်အနီၣ်ကီၢ်တဖုန်
- ဒ်သိးဖိသုတ်တဖုန်ကသုတၢ်ပီၣ်တဲသကိးတၢ်လၢအထံၣ်ဘၣ်ဝဲဒီးဒုးကဲထီၣ်ကၠးအမ့ၢ်တၢ်ဒုးနဲနဲလၢမၤလိသကိးဝဲကသုအဂီၢ်.
- ဒ်သိးဖိသုတ်တဖုန်ကနၢ်ပၢ်တၢ်တူၢ်ခိၣ်ပၢ်သးလၢပုၤတဂၤဒီးတဂၤပၢ်ဖျါထီၣ်ခိၣ်ဖျါအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖုန်

ဘၣ်မနုၤအယိပဘၣ်မၤတၢ်ဒုးနဲနဲတၢ်ဒိတၢ်တဲၣ်လဲၣ်.

ဖိသုတ်တဖုန်အါဒုၣ်တၢ်တက့ၢ်အဝဲသ့ၣ်မၤလိတၢ်န့ၢ်ချ့ခိၣ်ဖျါတၢ်လၢအထံၣ်ဘၣ်ဝဲလၢအမဲၣ်ချ့တကးဒီးဘၣ်တၢ်လၢအမၤဘၣ်ဝဲလၢအကစၢ်တဖုန်န့ၣ်လီၤ. အါစုအါဘျီတၢ်လၢပထံၣ်ဘၣ်လၢပတၢ်အိၣ်မူတနံၤဘၣ်တနံၤတဖုန်ပတဆိကမိၣ်ဒီးပၢ်သ့ၣ်ပၢ်သးလၢအဂ့ၢ်အါကဲၣ်ဆိးဘၣ်တုၤလၢပုၤတဂၤမ့ၢ်ဒုးနဲနဲပုၤမ့ၢ်တမ့ၢ်မ့ၢ်တဲပုၤမးဒီးပနၢ်ပၢ်ဒီးပသ့ၣ်ညါတၢ်လၢပကဘၣ်မၤအိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိတၢ်ဒုးနဲနဲတၢ်ဒိတၢ်တဲၣ်မ့ၢ်ဝဲကျဲတဘိလၢဖိသုတ်တဖုန်ကတဲသကိးတၢ်လၢအအမၤဝဲသ့ဒီးတဘျီယီၤအဝဲသ့ၣ်ယုထံၣ်န့ၢ်ကျဲလၢအမၤဝဲသ့သ့ၣ်တဖုန်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးနဲနဲတၢ်ဒိတၢ်တဲၣ်န့ၣ်တမ့ၢ်ထဲတၢ်ယုထံၣ်န့ၢ်ကျဲဒီးတၢ်တၢ်ပီၣ်တဲသကိးတဖုန်ဘၣ်. မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးကျဲတဘိလၢပကဒုးနဲနဲပုၤဂုၤပုၤဂုၤဒီးပုၤဂုၤပုၤဂုၤမၤလိတၢ်သ့စ့ၢ်ကိးလၢပအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒိတၢ်တဲၣ်အကလုာ်

၁. တၢ်ဒုးနဲနဲလၢပုၤကညီအနီၢ်ကစၢ်ဒုးနဲနဲဝဲ (ပုၤကညီမ့ၢ်ပုၤလၢအကတိၤတၢ်ဒိးဒုးနဲနဲတၢ်တဂၤယီ)
၂. တၢ်ဒုးနဲနဲလၢတၢ်သ့ဝဲတၢ်တ့ၢ်ဂီၤဒီးတၢ်သ့ပုၤကညီအကလုာ်
၃. တၢ်ဒုးနဲနဲလၢပုၤတဂၤဖးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဒီးပုၤဒုးနဲနဲတၢ်တဖုန်တလိၣ်ကတိၤတၢ်လၢအနီၢ်ကစၢ်ဘၣ်
၄. တၢ်ဒုးနဲနဲလၢပုၤတသ့တၢ်ကလုာ်ဘၣ်အိၣ်ထဲတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ

တၢ်ဆိကမိၣ်

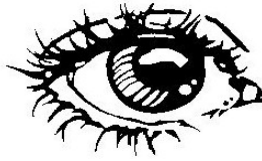
- ဝဲၣ်ထံနီၤဖး
- ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါ
- ဈၢ်ဖျိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ
- တၢ်ထီၣ်သတြီၤ

တၢ်ဒိကနၣ်

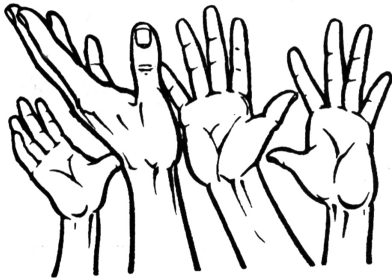
- တၢ်သးစၢ်ဆါလၢတၢ်ဒိကနၣ်
- နၢ်ဟူတၢ်ကတိၤအဖျၢၣ်, တၢ်ကလုာ်အသိၣ်ထီၣ်သိၣ်လီၤ
- နၢ်ဟံၣ်တၢ်အခိပညီ

တၢ်သံကွၢ်

- တၢ်သံကွၢ်သံဒီး
- တၢ်စံးတၢ်ကတိၤ
- ဖိၣ်န့ၢ်တၢ်အဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်

ပမၤလီၤန့ၢ်တၢ်မနုၤတဖၣ်လၢတၢ်ဒုးနဲၣ်
တၢ်ဒိတၢ်တဲာ်အအိၣ်လဲၣ်

တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ

- ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤတၢ်ဆါကတိၤ, တၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤ, ပှၤကညီ
- ဟံးစုနဲၣ်ကျဲၤ, ကရၢကရီ
- သမံသမိး

တၢ်ကွဲး

- တၢ်သူတၢ်ကတိၤ (ကျိၣ်)
- တၢ်ကွဲးတဖၣ်အကံၢ်အစီ

တၢ်ဘျူးတၢ်ဖှိၣ်လၢပသ့ဝဲတၢ်ဒုးန့ၣ်တၢ်ဒိတၢ်တဲာ်

- ၁. ပှၤဖိသၣ်န့ၣ်အါတက့ၢ်ဟူးဂဲၤဝဲမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢတၢ်ဒုးန့ၣ်အပူၤန့ၣ်ကမၤစၢပတၢ်သိၣ်လိလီၤထုးန့ၣ်သးအမဲၣ်ညါသ့ၣ်ဖှိၣ်သးညီန့ၣ်လီၤ.
- ၂. တၢ်ဒုးန့ၣ်တၢ်ဒိတၢ်တဲာ်မ့ၢ်ကျဲတဘိလၢကအိးထီၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢဖိသၣ်တဖၣ်ကဟ်ဖျါထီၣ်ဘၣ်အတၢ်လၢတကးဘၣ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ကသ့မၤအါထီၣ်တၢ်ရူၤလိာ်မ့ၢ်လိာ်ဒီးတၢ်စံးတၢ်ကတိတဖၣ်အကံၢ်အစီန့ၣ်လီၤ.
- ၃. လၢတၢ်ဒိတၢ်တဲာ်အပူၤ, ဖိသၣ်တဖၣ်ကဘၣ်ဟ်ဖျါထီၣ်အတၢ်တူၢ်ဘၣ်, ဆိကမိၣ်ဒီးကဘၣ်နၢ်ဟ်တၢ်အိၣ်သးဒီးတၢ်ဒုးန့ၣ်အကံၢ်အစီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲအံၤမ့ၢ်ကျဲတဘိလၢပမၤလိတၢ်ဒီး ပခိၣ်, ပသးဒီးပစုန့ၣ်လီၤ.

ပဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဒိတၢ်တဲာ်သ့လၢကျဲၤလဲၣ်

- ၁. ဆိကမိၣ်ဒီးကွဲးလီၤတၢ်ဂ့ၢ်လၢနကဒုးန့ၣ်အိၣ်လၢလံာ်ပူၤလီၤတၢ်လီၤဆဲး
- ၂. တဲမ့တမ့ၢ်ဖးပှးနတၢ်ဂ့ၢ်လီၤတၢ်ဆူပှၤကဘၣ်ဒုးန့ၣ်တၢ်
- ၃. ဂဲပှးနတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲတဆီဘၣ်တဆီ
- ၄. ဂဲပှးနတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဒီးအိၣ်ပညီၣ်သိးပှၤကိးဂၤကနၢ်ဟ်လၢအမ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်
- ၅. ယုထၢပှၤလၢအကဘၣ်ဒုးန့ၣ်တၢ်တဖၣ်
- ၆. ယုထၢတၢ်လီၤတၢ်ကျဲဒီးတၢ်ကူတၢ်ကၤဒီးတၢ်လိၣ်အဂူၤအဂၤတဖၣ်အကြးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်
- ၇. ဂဲလိ (ဒုးန့ၣ်လိ)
- ၈. မၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်လၢအလိၣ်တဖၣ်

တၢ်တဲတၢ်ယဲၤပူ

ပကထံၣ်ဘၣ်လၢဖိသၣ်တဖၣ်အါတက့ၢ်အဲသ့ၣ်သူအတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢအန့ၣ်ရံၣ်တဖၣ်အန့ၣ်ရံၣ်လၢတၢ်ကန့ၣ်တၢ်ယဲၤပူတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဲသ့ၣ်သးစၢ်ဆၢဝဲတၢ်ယဲၤပူလၢအလီၤထူးန့ၣ်သးတဖၣ်ဒီးပှၤတဲတၢ်ယဲၤပူလၢအထူးန့ၣ်ပှၤဂၤအတၢ်သးစၢ်ဆၢသ့သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ဆၣ်ပှၤလၢအတၢ်သးစၢ်ဖျၢၣ်, ဆ့ၣ်နီၤဒိကန့ၣ်တၢ်ယံၣ်ယံၣ်တကဲဘၣ်ဆၣ်ပကထံၣ်ဘၣ်အါမးလၢတၢ်ယဲၤပူမ့ၢ်လီၤထူးန့ၣ်အဲသ့ၣ်အသးန့ၣ်အဲသ့ၣ်တဖၣ်တအဲၣ်ဒီးဟးဖးဒီးပှၤတဲတၢ်တဂၤဘၣ်အမဲၣ်ညါအဲသ့ၣ်အဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်တဲပူအပူန့ၣ်လီၤ. အဲသ့ၣ်တဖၣ်တူၢ်ဘၣ်ဝဲလၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဂ့ၢ်လၢအကဲထီၣ်အသးလၢတၢ်တဲပူအပူအယီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ယဲၤပူၤကအိၣ်ဝဲအကလုာ်ကလုာ်လၢပနၢ်ဟူဘၣ်

တၢ်ယဲၤပူၤကအိၣ်ဝဲအကလုာ်ကလုာ်လၢပနၢ်ဟူဘၣ် တၢ်အိၣ်လံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ယဲၤပူၤတနီၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်လီၤသးကညီၤ, တနီၤဘၣ်ယးဒီးတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံၤ, တနီၤကမ့ၢ်တၢ်ကဲထီၣ်အသးနီၢ်ကီၢ် (တၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤ), တနီၤကမ့ၢ်တၢ်တဲမ့ၢ်နၢ်, ဒီးတနီၤကမ့ၢ်ဝဲပှၤတဂၤဂၤအတၢ်လဲၤခီဖျိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိတၢ်ယဲၤပူၤန့ၣ်ပဟံးန့ၣ်ပှၤဂၤအတၢ်ဒီးပတဲက့ၤသ့, ပတဲလီၤပနီၢ်ကစၢ်အဂ့ၢ်တၢ်လဲၤခီဖျိသ့ဒီးပဒုးအိၣ်ထီၣ်န့ၣ်လၢပကစၢ်ဒၣ်ပဝဲသ့ခီဖျိလၢတၢ်အိၣ်သးတကတီၢ်အပူၤသ့ဝဲစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

ခိုင်တယှ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်သးဒီးတၢ်ယဲၤပူ

- ၁. တၢ်ဆၢကတီၢ် - ပမ့ၢ်သူတၢ်တဲမ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်ကွဲးတၢ်ယဲၤပူလၢပတၢ်မၤလိဖုအပူၤန့ၣ်ကသူ တၢ်ဆၢကတီၢ်အါမးဘၣ်ဆၣ်ပမၤအီၤသ့ဝဲခီဖျိပစးထီၣ်ဆိတၢ်ယဲၤပူလၢအခိၣ်ထံးကတၢ် ဒီးပမၤဖိသၣ်ဖိတဖၣ်အနီၢ်ကစၢ်ထုးထီၣ်န့ၢ်အတၢ်တဲပူဒၣ်ဝဲဒီးဖဲလၢတနံၤဒီးတနံၤအတၢ် မၤလိအပူပမၤက့ၤဖိသၣ်တဖၣ်တဲပူးက့ၤအတၢ်ယဲၤပူတုၤလၢတၢ်မၤလိအကတီၢ်ဝံၤဝဲသ့ န့ၣ်လီၤ.
- ၂. တၢ်အကံၢ်အစီအတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီ - တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ယဲၤပူန့ၣ်မၤအါထီၣ်ဝဲတၢ် ဆိကမိၣ်န့ၢ်တၢ်အကံၢ်အစီ, တၢ်ဆၢတဲာ်တၢ်အကံၢ်အစီ, ဒီးမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ထၢဖျိၣ်တၢ်ဂ့ၢ် တၢ်ကျိၤအကျဲတဘိန့ၣ်လီၤ.

ပတီၢ်လၢအရူဒိၣ်လၢတၢ်ကွဲးတၢ်ယဲၤပူအပူ

- ၁. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအလီၢ်ခံ (background) - တၢ်လီၢ်, တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢတၢ်ဂဲၤပူအပူၤ အရူဒိၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဖဲအံၤမ့ၢ်ကဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်အိၣ်သးဒီးကဘၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလီၤတၢ်ယဲၤပူဒီတယုၢ်အတၢ်အိၣ်သးလၢအကထုးန့ၢ်ဝဲပှၤဖးတၢ်ဖိမ့တမ့ၢ် ပှၤကန့ၣ်တၢ်ဖိအတၢ်သးစၢ်ဆၢန့ၣ်လီၤ.
- ၂. ပှၤဘၣ်ထွဲအခိၣ်သ့ၣ် - လၢတၢ်ယဲၤတယုၢ်အပူပှၤလၢအဘၣ်ထွဲအခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲပှၤ တဂၤ, တဖု, လၢအဘျးစဲတၢ်ယဲၤပူစးထီၣ်လၢအခိၣ်ထံးတုၤလၢအကတၢ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤ ဘၣ်ထွဲအခိၣ်သ့ၣ်အံၤမ့ၢ်ဝဲ ပှၤကညီ, ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိ, တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိ မ့တမ့ၢ် တၢ်လၢအ သးသမူတအိၣ်ဘၣ်ဒ်အမ့ၢ် ဟီၣ်ခိၣ်, ထံ, မုၢ် သ့ၣ်တဖၣ်သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢအ ရူဒိၣ်န့ၣ်ပကဘၣ်ဒုးဟူးဂဲၤပှၤဘၣ်ထွဲအခိၣ်သ့ၣ်အံၤအခိၣ်ထံးတုၤလၢအကတၢ်ကဘၣ် သ့န့ၣ်လီၤ.
- ၃. တၢ်အမူးအပွဲ (တၢ်လၢကဲထီၣ်အသး) မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်သးလၢတၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂုၢ်အပူ - တၢ်အဝဲအံၤမ့ၢ်တၢ်အရူဒိၣ်ကတၢ်လၢတၢ်ယဲၤပူဒီတယုၢ်အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤလီၤအပူၤန့ၣ် လီၤ. အဝဲအံၤဟ့ၣ်ဖိသၣ်တဖၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယှ်လၢကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ယဲၤပူဒ်အဝဲသ့ၣ်အ တၢ်အဲၣ်ဒီးအသိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆၢတဲာ်လၢဖိသၣ်တဖၣ်မၤဝဲန့ၣ်ကဒိဘၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ် ဆိကမိၣ်, အလုၢ်အပျးဒီးအလုၢ်လၢတၢ်အိၣ်ထီၣ်ထီၣ်လီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ယဲၤပူ တယုၢ်အပူတၢ်အိၣ်သးကကဲထီၣ်အသးတဘျးမံ (ဒ်အမ့ၢ် တၢ်သးခု, တၢ်သးအုး, တၢ်လီၤနံၤဒီးတၢ်ဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ဂီၤ, ဖိသၣ်ကတီၢ်) ဘၣ်ဆၣ်နကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ် ဘၣ်တဖၣ်လၢနကဒုးဘျးစဲတၢ်ကဲထီၣ်အသးလၢကထုးန့ၢ်ပှၤအသးန့ၣ်လီၤ.

ကျဲတဖန်လၢတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ယဲၤပူ

၁. တၢ်စံၣ်စိၤတဲၤလၢအကဲထီၣ်အသးနီၣ်ကီၢ်

ယုနုၣ်တၢ်လီၤလၢတၢ်ချၢ ကမ့ၢ်ဝဲသ့ၣ်ခိၣ်ထံးလၢအအိၣ်ဒီး တၢ်ကဒု မ့တမ့ၢ်ထံကျိဖိအနံၤလၢပုၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကဆုၣ်နီၣ်တပူၤယီ ဒီးဒိကန့ၣ်သကိးတၢ်သ့ဝဲအလီၤလၢအကကြးကတၢ်တက့ၢ်. ယု ထာဟ်စၢပုၤသးပျၢတဂၤလၢအကတဲၤန့ၢ်န့ၢ်တၢ်ဒီးပုၤဖိသ့ၣ်တဖၣ် တက့ၢ်. တၢ်ဂ့ၢ်လၢနကမၤပုၤသးပျၢတဂၤအံၤတဲဝဲန့ၣ်ကမ့ၢ်တၢ်လၢအ ဘၣ်ထွဲဒီးလုၢ်လၢထုသန့, တၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်, တၢ်သ့ၣ်တီသးရၤ, ပုၤ ကလုၢ်အတၢ်လီၤစၢလီၤသ့ၣ်, ပုၤကလုၢ်အတၢ်ဖိးအိၣ်မၤအိၣ်အခိၣ် သ့ၣ်တဖၣ်သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

၂. တၢ်ကွဲးလၢလံာ်ပူ

ယုထာဖးဟ်စၢတၢ်ယဲၤပူလၢအအိၣ်ကွဲးတ့ၢ်ဟ်လံာ်အသး လၢလံာ်ပူလၢအကြးဒီးဖိသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်သးစၢဆၢမ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ် အိၣ်သးဘၣ်ယးနတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိလၢနတၢ်မၤလိအပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤသ့ဝဲန့ၣ် လီၤ.

၃. နီၣ်ကစၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်

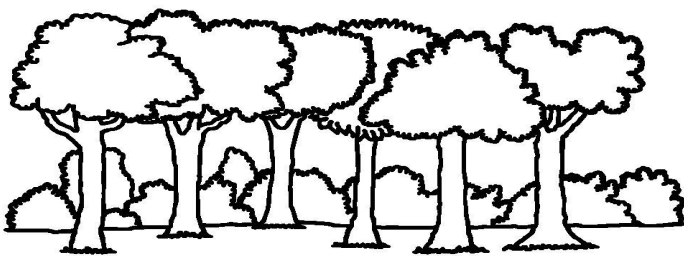
ဖဲနလဲၤတုၤတၢ်လီၤဒီးနထံၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်သးတဖၣ်အခါန ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ယဲၤပူလၢနနီၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲဒ်သိးကမၤစၢဖိသ့ၣ်တဖၣ် လၢကနၢ်ဟ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢအမၤလိဝဲဒီးကြးမၤလိဝဲသ့ၣ်တဖၣ်သ့ဝဲဒၣ်အ ဖဲညါနမၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကွဲးတၢ်ယဲၤလၢအကစၢ်ဒီးတဲဝဲစ့ၢ်ကိးသ့ၣ်အ မ့ၢ် ပုၤလၢအမ့ၢ်ကတၢ်လၢအဂီၢ်, ပုၤလၢအဂ့ၤကတၢ်လၢအတၢ်အိၣ် မူအပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ယဲၤပူၤ အဖီ၊

တၢ်စံးဝဲဒၣ်တဘျီပျၢ်ဖးဒိၣ်အိၣ်ဝဲတဘျီန့ၣ်လီၤ. လၢပျၢ်တဘျီအံၤအပူၤန့ၣ် တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအိၣ်ဝဲအကလုာ်ကလုာ်လၢအိၣ်ဆိးသကိးဝဲတပူၤယီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်တၢ် ဘိ, သ့ၣ်ထူၣ်ဝဲဘိ, ထံၣ်ထံၣ်ကွၢ်တဖၣ်ဒီးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိ, တၢ်ဖိလံၤဖိယၢ်တဖၣ်အိၣ်ဆိး သကိးဝဲထွဲဘၣ်ထွဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်လၢပျၢ်ပူၤန့ၣ်ကဆိဖါတၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်တဖၣ်လၢအသး အာဒီးတမၤတံၤမၤသကိးဒီးပုၤအဂုၤအဂၤဘၣ်. ဝဲအလဲၤတၢ်တပူၤလၢလၢန့ၣ်ယီၤသံကွၢ်တၢ် ဖိလံၤဖိယၢ်လၢအဆိးတဖၣ်, တၢ်ကၢ်လီၤကွၢ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိတဖၣ်ထီၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ. ဆၣ်ဖိကီၢ် ဖိတဖၣ်ကျဲးစးကတိၤတၢ်ဒီးအိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်, ယုၤကညးအိၣ်ဘၣ်ဆၣ်အဝဲတကန့ၣ်ယုၤတၢ်နီတ မံၤဘၣ်.

ဘၣ်မ့ၢ်တနံၤဝဲလၢတၢ်ခံးလီၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်မူခိၣ်စူၤ ကလံၤယဲၤ ဆူၣ်ဆူၣ်ကလဲၣ် ဒီးသ့ၣ်ကၢ်ဝဲကၢ်ဒံၣ်ဒံၣ်ဝဲသကုၤဆးဒးအယိဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိ, တၢ်ဖိလံၤဖိယၢ်, ထီၣ်ဖိလံၣ် ဖိတဖၣ်အိၣ်ဖျိၣ်သကိးဝဲတပူၤယီၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်မ့ၢ်ကဆိဖါတၢ်တဖၣ်တမၤယုၤပျၢ်နီတကဘၣ်ဒီး ဟးစံၣ်ဝဲဝဲဝဲအခါသ့ၣ်ဒုးဒီးတဖၣ်ဖျိးလီၤတၢ်ဘၣ်လၢအမဲၣ်ချံၣ်ဒီးအမဲၣ်ချံၣ်ဘၣ်ဒိဝဲခံၣ်လၢၣ် န့ၣ်လီၤ. ကဆိဖါအံၤအမဲၣ်ချံၣ်ဘၣ်ဒိနးဒီးကီၢ်အူကီၢ်ကဖးအယိအဝဲကိးပသုယုၤတၢ်မၤစၢ န့ၣ်လီၤ. တယံၣ်ဘၣ်ဒီးတၢ်စူၤလီၤကယၢ်ဒီးကလံၤပတုၣ်အယိဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်ဟဲယီၤဆူ အအိၣ်ဒီးမၤစၢအိၣ်ဒီးယါဘျါစၢအမဲၣ်ချံၣ်န့ၣ်လီၤ. တယံၣ်တမိၢ်စူၤန့ၣ်စူၤသီအလီၢ်ခံၣ်ဒီးအမဲၣ် ချံၣ်ဘျါထီၣ်ဝဲကယီၤကယီၤဒီးထံၣ်ထီၣ်တၢ်တစဲးဘၣ်တစဲးန့ၣ်လီၤ. ဝဲအနီၢ်ကစၢ်အမဲၣ်ချံၣ်ဆါ ဒီးယုၤအိၣ်ယုၤအိၣ်တကဲအခါဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်လဲၤယုၤန့ၣ်တၢ်အိၣ်ဒီးဒုးအိၣ်အိၣ်ဘၣ်ဆၢဘၣ် ကတီၢ်ဂုၤဂုၤဘၣ်ဘၣ်တုၤအဘျါဂုၤဂုၤတစုန့ၣ်လီၤ.

တဘျီအံၤကဆိဖါတၢ်တဖၣ်အံၤတၢ်ဒိးသိးလၢလၢအပူၤကွၢ်ဘၣ်, အဝဲမၤတံၤမၤ သကိးကုၤဒီးပုၤအဂုၤအဂၤတဖၣ်ဒီးအိၣ်ဆိးယုၤဝဲဒီးပုၤအဂုၤအဂၤတဖၣ်, မၤစၢပုၤအဂုၤ အဂၤတဖၣ်ဒီးစးထီၣ်လၢန့ၣ်လံၤလံၤပျၢ်တဘျီအံၤအပူၤတၢ်ခဲလၢၣ်သ့ၣ်ဖျိးသးညီဒီးအိၣ်ဆိး သကိးဝဲပုၤဖျိးဒီးတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးန့ၣ်လီၤ.

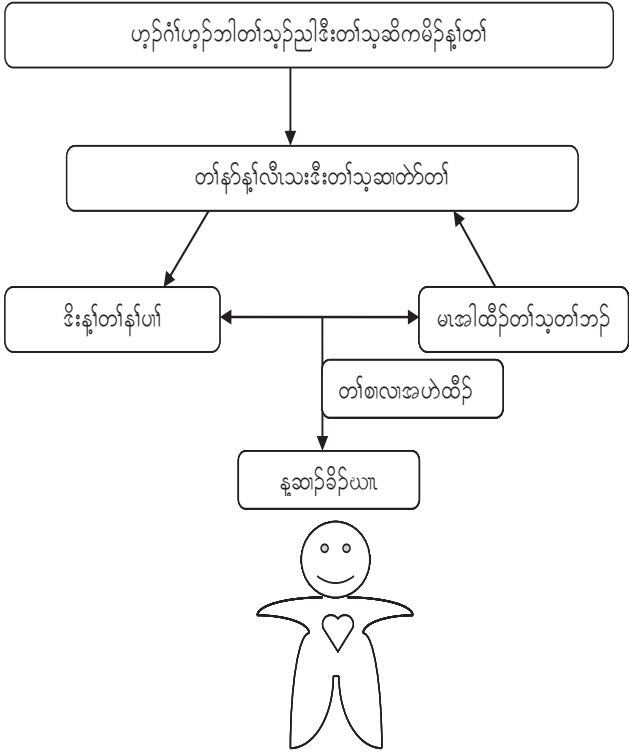
ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢ်ဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါတၢ်သ့ဆိကမိၣ်န့ၣ်တၢ်အကံၢ်အစီဒီးတၢ်မၤတၢ်ဖံၣ်ညီၣ်ဆၢတဲာ်

တၢ်သိၣ်လိန့ၣ်ဆၢခိၣ်ယၢၤအတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့န့ၣ်မ့ၢ်ဒၣ်ထဲတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါလိခါ. (မ့ၢ် မ့တမ့ၢ် တမ့ၢ်)

ဘၣ်မနုၤအယိလၢဖိသ့ၣ်တဖၣ်ထံၣ်ဘၣ်မၤလိဘၣ်ယးန့ၣ်ဆၢဒီးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်တသးစၢ်ဆၢလၢန့ၣ်ဆၢအတၢ်ကီတၢ်ခဲလၢအအိၣ်ဘူးဒီးအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်လဲၣ်.

လၢတၢ်န့ၣ်အယိပမၤတၢ်မနုၤကသ့လၢပကဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါလၢကအိၣ်စဲဘူးထီလၢဖိသ့ၣ်တဖၣ်အသးကံၢ်ပူလဲၣ်.

ပကဆိကမိၣ်လၢကျဲအသိ, ဟူးဂဲၤမၤသကိးလၢကျဲအသိ လၢတၢ်သိၣ်လိန့ၣ်ဆၢခိၣ်ယၢၤတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အပူၤတက့ၢ်.

ယမ့ၢ်ပူၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီးန့ၣ်ဆၢခိၣ်ယၢၤဒီးအဝဲကအိၣ်လၢယသးကံၢ်ပူၤကိးဆၢကတီၢ်ဒီး

တော်ပညိဉ်း - ဒ်သိးကသုသုန့ဆာ်တော်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သုလကမာ
 အါထီဉ်ပုတတအတော်သုတော်ဘဉ်ဒီးဖဲန့ဆာ်တော်ဂုာ်ကီ
 အိဉ်ထီဉ်လကပုတတအပူန့န့ကသုဘျါဂဲတော်ဂုာ်ကီတဖဉ်
 - ဒ်သိးကပာ်ဖျိဉ်ဖိသဉ်တဖဉ်ဒီးအပုတတလကဒီးသအါ
 အပုတတန့ဆာ်ဒဉ်ဝဲ, ဖိသဉ်ဒီးသးပျာ်ကသုမာသကိးတော်

ဘဉ်မနုအဆီအရူဒိဉ်လပဘဉ်မလိန့တော်လပပုတတအဂီာ်လဲဉ်.
 တော်မလိန့တော်လပပုတတအပူမ့ာ်ဝဲကျဲပတီာ်တခါလအမာစပပု
 တတလကနာ်ဟ်အတော်အိဉ်သးဒီးကွာ်ယုန့ကျဲ
 အကလုာ်ကလုာ်အဘိဘိလကကွာ်ထံအတော်ဂုာ်ကီသုဉ်တဖဉ်ဒီးသု
 တော်ဂုာ်တော်ကျိလတော်ယုဟ်ဖျိဉ်န့အီးသုဉ်တ
 ဖဉ်န့ဉ်လီ. လတော်န့ဉ်အယိတော်မလိန့ဆာ်ခိဉ်ယာအတော်ကူဉ်
 ဘဉ်ကူဉ်သုဒီးအတော်လီဘဉ်ယိဉ်လပပုတတအ
 တော်အိဉ်သးအပူန့ဉ်မ့ာ်ကျဲတဘိလပဟ့ဉ်ဂံာ်ဟ့ဉ်ဘါဖိဒ်ဖိသဉ်လက
 မလိသုအသးဒီးအပုတတဒဉ်ဝဲဒီးလီကဉ်ဒ်
 သိးပဟ့ဉ်ဖိဒ်ဖိသဉ်တဖဉ်တခဲးတော်ယာ်လကဟ့ဉ်လီအသးဒီးမာ
 သကိးတော်ဘဉ်ယးန့ဆာ်အတော်ကီတော်ခဲလအ
 နီာ်ကစါအပုတတပူန့ဉ်လီ.

တၢ်တုလီၢ်ကဝီၤအဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤ

- ဟံးန့ၢ်တၢ်လီၢ်လၢအလီၢ်ပျီၤယုၣ်ဒီးဖိသၢ်တဖၣ်ဝံသံကွၢ်ဖိသၢ်တဖၣ်လၢတၢ်သံကွၢ်ဘၣ်ဃးဒီးအလီၢ်အိၣ်လီၢ်ဆိးအတၢ်အိၣ်သ့ၣ်ဆီလီၤအသး အဖိ, နသဝီန့ၣ်တၢ်မနုၤအိၣ်ဝးတရံးအိၣ်လဲၣ်.

ထံကျိအိၣ်ခါ. ကျိအိၣ်ခါ. တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အဂုၤအဂမနုၤတဖၣ်အိၣ်လဲၣ်. ပုၤဖံးအိၣ်မၤအိၣ်တၢ်အါတက့ၢ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ်.

- တုၤနသံကွၢ်ဝံးန့ၣ်တဲဘၣ်ဖိသၢ်တဖၣ်လၢပကတုၤဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤဘၣ်ဃးအဝဲသ့ၣ်အတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ, လၢတၢ်တုဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤအဂီၢ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ကသုဝဲ လၢၢ်, သ့ၣ်ဒုယု, သ့ၣ်လၢၣ်ယု တၢ်တမံမံသ့ဝဲလၢကပၢ်ဖျါထီၣ်အတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအက့ၢ်အဂီၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

- မဖိသၢ်တဖၣ်မၤစၢလိၣ်အသးဒီးတုၤသကိးအလီၢ်အိၣ်လီၢ်ဆိးအဂီၢ်, ဟံလီၤဟံၣ်ဃီ, တၢ်သ့ၣ်အိၣ်ဖျးအိၣ်, ကစၢ်ကလိ, ထံကျိထံကွၢ်, ကျိကီၣ်, တၢ်ဘျီတၢ်ဘါအလီၢ်တခါဒီးတခါစုၣ်စုၣ်လၢအလီၢ်ဒၣ်ဝဲတက့ၢ်.

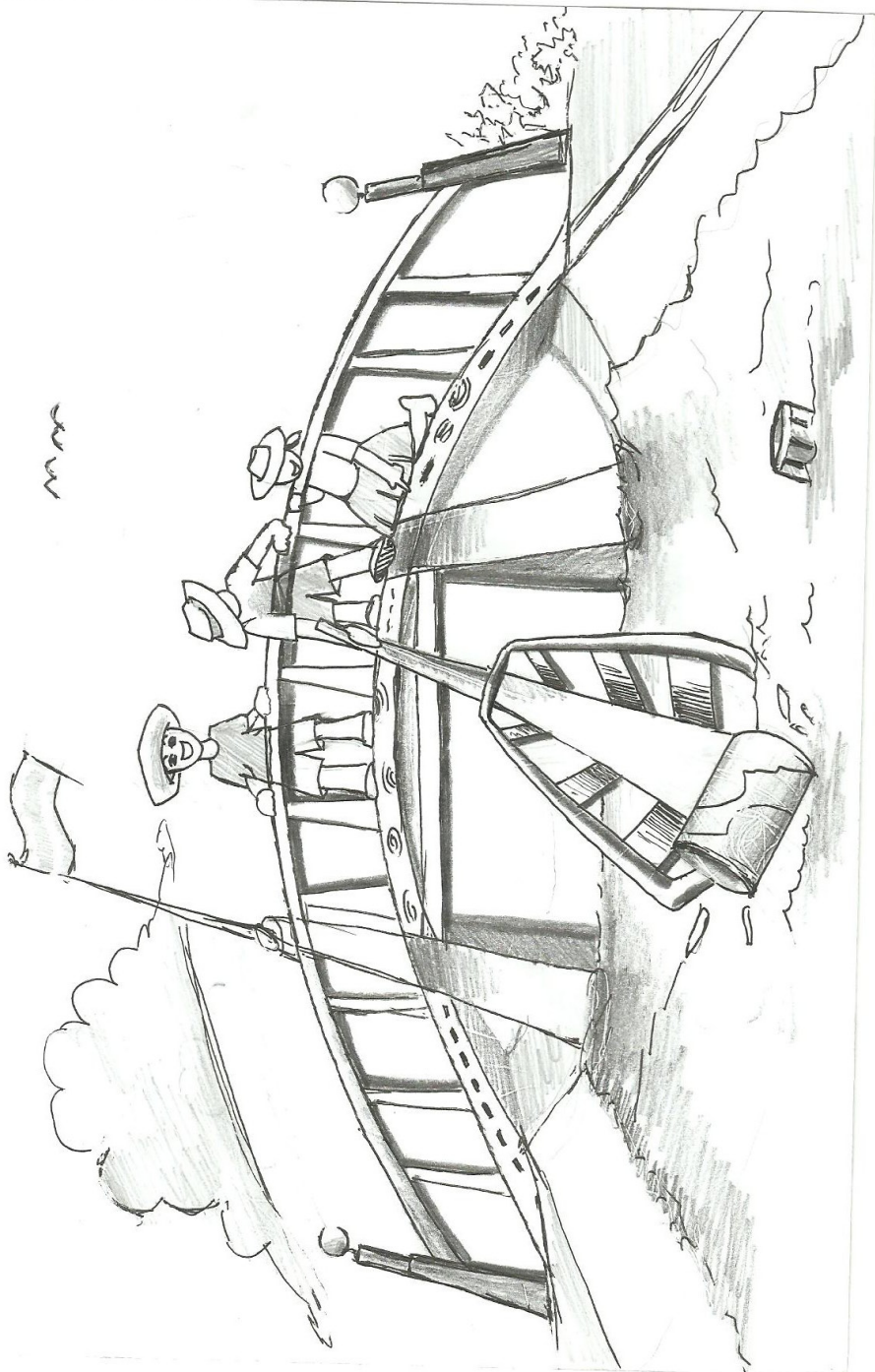

- တုၤဖိသၢ်တဖၣ်တုဝဲဝံလဲန့ၣ်မၤအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ကွၢ်သကိးကိးဂၤဒီးဒီးတၢ်လၢဘၣ်ဆီတလဲမ့ၢ်ဂုၤ, မၤဂုၤထီၣ်မ့ၢ်ဂုၤမ့ၢ်အိၣ်ဒီးမၤဘၣ်လိၣ်အိၣ်ဖဲဆၢကတီၢ်အဝဲအံၤတက့ၢ်.

တၢ်လဲၤဟးကွၢ်သကိးတၢ်လၢလီၤကဝီၤပူၤ

- တၢ်တၢ်ခဲလၢၣ်မ့ၢ်ဝံၤဘၣ်လီၤဘၣ်စးလံၣ်န့ၣ်တဲဘၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢပကလဲၤကွၢ်သကိးအတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၤလၢပနီၢ်ကစၢ်န့ၣ်လီၤ. နီၤလီၤအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်လၢအကရူၢ်ဒ်သိးကကွၢ်ထွဲလိာ်အသးဒီးကွဲးနီၣ်ကွဲးနီၣ်သကိးတၢ်လၢအထံၣ်ဝဲလၢအပူၤတတၢ်အပူၤတက့ၢ်. တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်ဟ်သ့ၣ်ဟ်သးဒီးသံကွၢ်သံဒီး မၤနီၣ်မၤယါန့ၣ်ကမ့ၢ်ဝဲဒူသဝီတၢ်ကဆဲကဆိ, တၢ်ဖံးအိၣ်မၤအိၣ်အကလုာ်, ထံကျိထံကွၢ်,တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆိလီၤအလီၤအကျဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဟ်လီၤန့ၢ်အဝဲသ့ၣ်ဒီးကရူၢ်ခိၣ်တဖၣ်လၢကကွၢ်ထွဲလိာ်အသးကဒဲကဒဲအဂီၢ်ဒ်အလီၤအိၣ်အသိးဒီးအလီၤမ့ၢ်အိၣ်မ့ၢ်ကြးဒီးဟံးန့ၢ်သကိးတၢ်အိၣ်ဘျးဒီးဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်လီၤလၢအကြးအဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကဒုတက့ၢ်.
- တၢ်လၢဟးသကိးတၢ်လီၤသကုၤလံၣ်န့ၣ်ဟဲက့ၤကဒါက့ၤလၢတၢ်လီၤဖဲဖိသ့ၣ်တဖၣ်တ့ၤသကိးတၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤအလီၤတက့ၢ်.
- မၤအကွၢ်သကိးကဒီးအဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤအသီတဘျီဒီးတၢ်လီၤလၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်လဲၤကွၢ်သကိးတၢ်ဖဲလဲၣ်ဖဲလဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- မၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢကတဲသကိးတၢ်လၢအတုၤယၢ်ဝဲဒီးတၢ်လၢအလဲၤထံၣ်ဘၣ်ဝဲန့ၣ်တၢ်လီၤဆိမနုၤတဖၣ်အိၣ်ဝဲလဲၣ်. ဒီးမၤအဝဲသ့ၣ်တဲသကိးတၢ်လၢအဆိကမိၣ်ဝဲဘၣ်ယး တၢ်ဖံးအိၣ်မၤအိၣ်အလီၤ, ဟံၣ်ယီၤအိၣ်သ့ၣ်လီၤအသး, ထံကျိထံကွၢ်ဒီးဒူသဝီတၢ်ကဆဲကဆိအတၢ်အိၣ်သးတက့ၢ်.
- တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်တဖျါထီၣ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်သံကွၢ်အဝဲသ့ၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်မၤတၢ်ယၢ်တၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ်. ဒီးဒ်သိးတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤကဂ့ၤထီၣ်ဖျါယံၣ်ဖျါလၢဒီးအိၣ်ကအိၣ်ခိးအဂီၢ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်မၤတၢ်မနုၤသ့ၣ်တဖၣ်လဲၣ်. ဒီးအရူၤဒိၣ်ထဲလဲၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်ဟံးမူဒါဒီးမၤသကိးဝဲလဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်မၤကဆိၣ်သကိးန့ၣ်သဝီၣ်ထံကျိၤ

ထံမ့ၢ်တၢ်လၢအရူၤဒိၣ်လၢပုၤကိးဂၤဒဲးအဂီၢ်ဒီးအရူၤဒိၣ်လၢပတၢ်သးသမူကိးကလုာ်
ဒဲးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်ချၢထံလၢအကဆိၣ်ဒီးအဘျါန့ၣ်အိၣ်ဒၣ်ထဲ ၂.၅ မျးကယၤန့ၣ်
လီၤ. ဒီးလၢမျးကယၤအဝဲအံၤအပူၤန့ၣ်သၢပူၤခံပူၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲထံလီၤသကၢတဖၣ်ဒီးလၢအအိၣ်
လီၤတၢ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲထံလၢဟီၣ်ခိၣ်မဲၣ်ဖိးခိၣ်ဒ်ပစံးတၢ်အသိးထံလၢထံကျိၤပူၤဒီးထံလၢ
ဟီၣ်ခိၣ်ဖိလၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိပသ့ၣ်ညါဘၣ်လၢထံလၢပသ့ၣ်အိၣ်န့ၣ်အိၣ်စ့ၤ
ဒိၣ်မးလၢပဂီၢ်ဘၣ်ဆၣ်ပမ့ၢ်သုကတီၤဒီးကွၢ်ထွဲမၤစၢၤသကိးန့ၣ်ထံအဝဲအံၤမ့ၢ်စ့ၤဘၣ်ဆၣ်က
လၢကလီၣ်လၢပုၤကိးဂၤဒဲးဒီးတၢ်သးသမူခဲလၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢဖိသၣ်အဂီၢ်

၁. နီၤဖးလီၤဖိသၣ်တဖၣ်လၢအကရၢၢ်စုာ်စုာ် ၅ - ၈ ဂၤ, ပၢ်လီၤဃုာ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ဒီးကရၢၢ်
ခိၣ်
၂. တဲဘၣ်အိၣ်လၢတကရၢၢ်စုာ်စုာ်အမူအဒါဒီးတၢ်ပညိၣ်လၢတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဒီတကတီၢ်အဂီၢ်
၃. နီၤဖးလီၤအဝဲသ့ၣ်တကရၢၢ်ကဘၣ်ပံးမူဒါဖဲလဲၣ်တုၤဖဲလဲၣ်ဝံ
၄. စးထီၣ်လဲၤလီၤလၢထံကျိၤပူၤဒီးမၤကဆိၣ်, ထၢကွံာ်တၢ်ကမ့ၢ်ဒီးသ့ၣ်ဒ့သ့ၣ်ဖိလၢတၢ်ကပိာ်
ကပၤတုၤကိးကရၢၢ်အတၢ်မၤပၢ်ပနီၣ်တၢ်လီၢ်ဝံခဲလၢာ်
၅. တုၤကိးကရၢၢ်ဒဲးဝံန့ၣ်ကိးဖျိၣ်က့ၤပုၤကိးဂၤဒဲးလၢတၢ်လီၢ်တီၤဃီဘူးဒီးထံကျိၤကပၤဝံတဲ
သကိးတၢ်ဒီးဖိသၣ်တဖၣ်ဒီးသံကွၢ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ဒ်အမ့ၢ်
 - ဖဲအမၤကဆိၣ်တၢ်အခါန့ၣ်တၢ်ကမ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ထၢကွံာ်န့ၣ်မ့ၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ်.
 - နဆိကမိၣ်တၢ်ကမ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအလီၤတၢ်လၢထံကျိၤပူၤအံၤအိၣ်ဟဲအသးလၢဖဲလဲၣ်.
 - ထံကျိၤတဘီအံၤပုၤသဝီၣ်ဖိသ့ၣ်လၢတၢ်မနုၤတဖၣ်အဂီၢ်လဲၣ်.
 - ပမ့ၢ်တပၢ်ထံကျိၤကဆဲးကဆိၣ်ဘၣ်န့ၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢသဝီၣ်ဖိအဂီၢ်ကအိၣ်ထီၣ်ဒ်လဲၣ်.
 - ပကမၤသကိးဒ်သိးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤကစ့ၤလီၤအဂီၢ်ကသ့ၣ်လၢကျဲၣ်လဲၣ်.
၆. မၤဖိသၣ်တဖၣ်လၢအကရၢၢ်စုာ်စုာ်စံးဆၢတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်အံၤဝံခါစးပၢ်ဖျါထီၣ်က့ၤ
၇. တဲဘၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢအတၢ်စံးဆၢတဖၣ်အံၤမ့ၢ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢန့ၣ်သဝီၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဒီး
မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်အမူအဒါလၢကဘၣ်ကွၢ်ထွဲမၤစၢၤသကိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိၤန့ၢ်တၢ်လၢပုၤတၢ်
ဒီး
န့ၢ်ဆၢၣ်ခိၣ်ယၢၤအအိၣ်

- တပ်ပညိုင်း - ဒ်သိးကဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါဖိသၣ်တဖၣ်လၢကသးအိၣ်မၤလိန့ၢ်တၢ်လၢအပူၤတတၢအပူၤဒၣ်ဝဲဒီးသ့ၣ်လီၤအါအတၢ်သးစၢ်ဆၢလၢအလီၤကဝီၤအတၢ်အိၣ်သးအပူၤ
- ဒ်သိးကဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ ဖိသၣ်, သ့ၣ်က့သးပှၢ်ဒီးပှၢ်လီၤကဝီၤဖိတဖၣ်လၢကသးအိၣ်ဟံးအါထီၣ်မူဒါလၢတၢ်ဘျါဂ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီၤလၢအကဲထီၣ်အသးလၢအလီၤကဝီၤအပူၤ
- ဒ်သိးကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤသကိးတၢ်လၢဖိသၣ်, သ့ၣ်က့သးပှၢ်ဒီးသရၣ်သမါတဖၣ်အဘၣ်စၢၤ

ဘၣ်မနုၤအပိပဘၣ်မၤလိန့ၢ်တၢ်လၢပပူၤတတၢအအိၣ်လဲၣ်.

ပူၤတတၢမ့ၢ်ဝဲတၢ်အလီၤခိၣ်သ့ၣ်တခါလၢပူၤကိးဂၤဒဲးအတၢ်အိၣ်မူအဂီၢ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အပိဖိဖိသၣ်တဖၣ်ကသ့ၣ်ညါဘၣ်ပးဒီးအလီၤကဝီၤဒၣ်ဝဲအတၢ်အိၣ်သးန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအရူၤဒိၣ်အမဲၣ်ညါမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်တခါလၢကကဲထီၣ်တၢ်ဘျးတၢ်ဖျိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လၢကမၤသကိးဒီးပၢ်သ့ၣ်ပၢ်သးဖဲလၢအမၤလိဘၣ်တၢ်ဝံၤအလီၤခိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢဖိသၣ်တဖၣ်အဂီၢ်အပူၤတတၢမ့ၢ်တၢ်လၢအရူၤဒိၣ်မးလၢအတၢ်အိၣ်မူအပူၤဒီးမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်မၤလိလီၤတခါလၢအဂီၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ကမၤလိ ဟူးဂဲၤဒီးသ့ၣ်ညါဘၣ်ပး န့ဆၢခိၣ်ပၤ, အတၢ်ဆဲးတၢ်လၢ, အလုာ်လုာ်ထူသနူတဖၣ်လၢအတၢ်အိၣ်မူတနံၤဒီးတနံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လီၤအဂ့ၢ်တခါလၢဖိသၣ်တဖၣ်ကထံၣ်လိာ်အသးဒီးအတံၤသကိးတဖၣ်ဒီးရူၤလိာ်မုာ်လိာ်ဘၣ်အသးတကးဒဲးဘၣ်ကမၤစၢၤလိာ်အသးလၢကတၢ်ကွၢ်ထွဲကတံာ်ကတီၤအနီၢ်ကစၢ်အတၢ်လီၤတၢ်ကျဲးဒီးကဲထီၣ်ပှၢ်သးစၢ်လၢအဂ့ၢ်တဖၣ်လၢခါဆူညါလၢအပူၤတတၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိာ်ဘၣ်ဃးလီၢ်ကဝီၤတၢ်ဖံးအိၣ်မၤအိၣ်

တၢ်ပညိၣ်း ဒ်သိးဖိသၣ်တဖၣ်ကထံၣ်ပလၢၢ်ဘၣ်တၢ်လၢအမၤဝဲသ့လၢကမၤစၢလီၢ်ကဝီၤတၢ်ဖံးအိၣ်မၤအိၣ်

နီၤဖးလီၢ်ဖိသၣ်လၢအကရၢၢ် တကရၢၢ် ၅ - ၇ ဂၤ, တကရၢၢ်ကမ့ၢ်ပှၤသံကွၢ်တၢ်ဒီးတကရၢၢ်ကမ့ၢ်စံးဆၢတၢ်

ဒုးအိၣ်ဖျိၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢအကရၢၢ်ဒၣ်ဝဲစ့ၣ်စ့ၣ်ဒီးပၢ်လီၤန့ၢ်အဝဲသ့ၣ်လၢကရၢၢ်ခိၣ် ဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ် ၁၅ - ၂၀ မံးနံး လၢကတဲသကိးဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သံကွၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢအလီၢ်ကဝီၤပှၤ

တူတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်ဝံလံန့ၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်ဆူပှၤလၢအကဘၣ်စံးဆၢတၢ်အအိၣ်ဒီးဟ့ၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ဆၢကတီၢ် ၂၀ မံးနံးလၢကစံးဆၢတၢ်အဂီၢ်

တူတော်စံးဆာဝံလံန့ၣ်မအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ဆ့ၣ်နီၤကွၢ်လိာ်အမဲၣ်ဒီးတဲသကိးလာတၢ်ဖံး
အိၣ်မအိၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ်. တူအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်တဖျါထီၣ်သကိးဝဲဝံလံ
န့ၣ်ဒုးနါဟံအဝဲသ့ၣ်လာတၢ်ဖံးအိၣ်မအိၣ်တခါလါလါန့ၣ်လိာ်ဘၣ် တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ,
ထံနီၣ်, ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်လာအဂ့ၤ, တၢ်ကဒု, ကလံၤသီၣ်ဂီၤလာအဂ့ၤအယီၤအဝဲသ့ၣ်
တဖၣ်မတ့ၢ်တၢ်မနုၤလာကကွၢ်ထွဲစၢအမိၢ်အဟံအတၢ်ဖံးအိၣ်မအိၣ်ဒ်သိးတၢ်လိာ်ခဲ
လၢာ်ကဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးလဲၣ်.

မဖိသ့ၣ်တဖၣ်တဖျါထီၣ်လာအဝဲသ့ၣ်ကမၤစၢတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဒ်လဲၣ်ဒ်လဲၣ်ဒီးကွဲး
လီၤဟံလၢလံာ်ကုဖးဒိၣ်အပူ
လာလီၢ်ခံကတၢ်န့ၣ်ဒုးနဲၣ်အီၤတၢ်ခဲလၢာ်လာအဝဲသ့ၣ်တဖျါထီၣ်လာနကွဲးလီၤတ့ၢ်ဟံ
ဒီးတဲဘၣ်အဝဲသ့ၣ်လာတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်အမူအဒါလာအမၤဝဲသ့ၣ်တဂ့ၢ်တကး
ဘၣ်တကြးသါပုၤနီၣ်မထွဲဝဲဘၣ်

တၢ်မၤလိတၢ်ဒီးဒူသဝီသုၣ်က့သးပှ်

တၢ်ပညိၣ်း ဒ်သိးဖိသၣ်တဖၣ်ကသ့မၤလိ, သ့က့ၢ်သံဒီးဒီးမၤသကိးတၢ်ဒီးပှ်သုၣ်က့သးပှ်
တၢ်ကတီၢ်ဆိသး

ဒ်ပှ်န့ၣ်တၢ်တကအသိး နကဘၣ်ယုဒီးဆဲးကျဲဆိပှ်သုၣ်က့သးပှ်, မ့တမ့ၢ်တၢ်ကရၢကရိ
ဒီးက့တဖၣ်လၢဖိသၣ်ကလဲထံၣ်လိာ်အသးဒီးကတီၢ်သကိးသံက့ၢ်သံဒီး

နီုဖးလိဖိသၣ်တဖၣ်လၢအကရၢၣ်ဒၣ် ၅ - ၇ ကစၣ်စၣ်
ဟ့ၣ်လိဖိသၣ်တဖၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ လၢတကရၢၣ်စၣ်စၣ် (ဒူသဝီအတၢ်ဂံၢ်ထံးပိညါ, က
သံၣ်သ့ၣ်ဂံၢ်ဝဲ, တၢ်ကူတၢ်က(တၢ်ဘုးတၢ်ထါ), တၢ်ဒုတၢ်အူ(လုၢ်ဖိထါဖိ)တဖၣ်)
ဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢကထုးထီၣ်အတၢ်သံက့ၢ်တဖၣ်လၢကလဲထံၣ်လိာ်
သံက့ၢ်ဒီးပှ်သုၣ်က့သးပှ်တဖၣ် (က့ၢ်ထွဲအဝဲသ့ၣ်လၢအတၢ်ထုးထီၣ်တၢ်သံက့ၢ်ဒ်အ
ကြးအဘၣ်)

ဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢအကရၢၣ်ဒၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ကဟးထီၣ်သံက့ၢ်သံဒီးတၢ်
ဘၣ်ယးတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီလၢကဘၣ်စံးဆၢမၤပျဲဝဲတဖၣ် (ဟ့ၣ်အိတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢလၢလီၢ်
လီၢ် တဘၣ်စ့တလၢတုလၢအဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်ကရီ မ့တမ့ၢ်အါတလၢတုလၢအဝဲသ့ၣ်မၤ
ဝံဆိဒီးဟးပြံဟးပြါတဂ့ၢ်)

တုတၢ်ဆၢကတီၢ်ပျဲဒီးမၤဖိသၣ်တဖၣ်ဟဲက့ၢ်ကဒါဒီးကွဲးဟံၣ်ဖျိၣ်က့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိလၢ
အန့ၢ်ဘၣ်ဝဲတဖၣ်တက့ၢ်.

တုကွဲးဝဲဝဲတဘျီမၤခါၣ်စးလၢတကရၢၣ်စၣ်စၣ်ဖးပျါထီၣ်က့ၢ်အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိတုလၢအဝဲ
ကိးကရၢၣ်ဒီးတက့ၢ်.

ဟံးန့ၢ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိတဖၣ်ဒီးသံက့ၢ်အိတၢ်သံက့ၢ်လၢနကတီၢ်ပၣ်တၢ်တ
ဖၣ်လၢဖိသၣ်ကထံၣ်ဘၣ်ဒီးန့ၢ်ဟံၣ်ဝဲလဲၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိတဖၣ်အံၤအရူဒိၣ်ထဲလဲၣ်လၢ
အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်သ့ၣ်ညါဒီးန့ၢ်ဟံၣ်ဝဲလဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. (အါန့ၢ်အဝဲန့ၣ်မၤန့ၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲ
တခါခါဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိတဖၣ်ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်န့ၢ်ဟူဒီးကပလၢၢ်ဘၣ်စဲယဲးဝဲလၢ
အရူဒိၣ်နီၢ်ကီၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်သ့ၣ်ညါဝဲဒ်အမ့ၢ်ပှ်ကညီတကလုာ်အသိး)

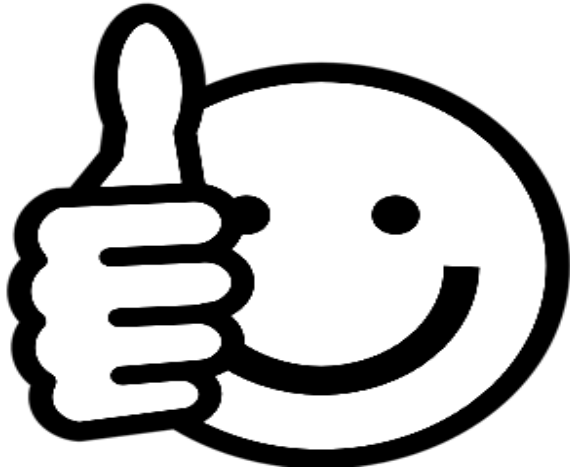

တၢ်ဂ့ၢ်အဒိဘၣ်ဃးဒီးဒူသဝီအဂ့ၢ်ထံးပိညါ (ဘၣ်မနုၤအယိအရူ
 နီၣ်လၢပကဘၣ်သ့ၣ်ညါပဇူသဝီတၢ်စံၣ်စိးတဲးစိးလဲၣ်)
 ပထံၣ်ဘၣ်အါစုအါဘျီလၢဖိဒံဖိသၣ်တဖၣ်တဟ်သ့ၣ်ဟ်သးလၢအ
 နီၣ်ကစၢ်အဒူသဝီတၢ်စံၣ်စိးတဲးစိးအါအါဘၣ်အယိဒူသဝီအတၢ်ဂ့ၢ်
 တၢ်ကျိၤတဖၣ်တဘၣ်တၢ်မၤနီၣ်မၤဃါဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါအိၤဘၣ်. ပှၤ
 မ့ၢ်သံကွၢ်သဝီအံၤစးထီၣ်အိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးပှၤနီၣ်လံလဲၣ်. မတ
 ဂၤတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲးစုနီၣ်ကျဲလဲၣ်ဒီးဟံၣ်ဖိယိဖိအိၣ်ပှၤဇူၣ်, ပှၤနီၣ်ဂံၢ်
 လၢအခိၣ်ထံးဒီးတုၤခဲအံၤအတၢ်လီၤဆီအိၣ်ထဲလဲၣ်.....ဒီးတၢ်အဂူၤ
 အဂၤအကလုာ်ကလုာ်အိၣ်ဒီးအါမးတဖၣ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တသ့ၣ်ညါ
 ဘၣ်အမဲာ်ညါတထံၣ်ဝဲလၢအရူဒိၣ်လၢကဘၣ်သ့ၣ်ညါဝဲဘၣ်. လၢ
 တၢ်န့ၣ်အယိဒံသိးဖိဒံဖိသၣ်တဖၣ်ကဟ်သ့ၣ်ဟ်သးအါထီၣ်ဒီး
 သ့ၣ်ညါတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအလုာ်အပှၤအဂီၢ်န့ၣ်ပှၤလၢမၤတၢ်ဟူးတၢ်
 ဂဲၤတဂၤကဘၣ်ဆိကမိၣ်ဒီးဟ်သ့ၣ်ဟ်သးဒံသိးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဒီး
 တၢ်အရူဒိၣ်လၢဖိသၣ်တဖၣ်ကဘၣ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်သုတအိၣ်လီၤတဲာ်
 တ့ၢ်တဂူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၢ်တခါဂ့ၤတခါဂ့ၤလၢပ
အံၣ်ဒီးဖိသၣ်တဖၣ်ယုသ့ၣ်ညါဒီးမၤ
လိသကိးန့ၣ်တမ့ၢ်လၢမၤလိဝံၤတၢ်အ
မံၤဒီးမၤလၢၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဆၢက
တီၢ်ဘၣ်, မ့ၢ်တခါမ့ၢ်တၢ်တခါလၢအ
လီၢ်အိၣ်နီၣ်ကီၢ်ဒီးအဘျးအိၣ်လၢအဝဲ
သ့ၣ်အတၢ်အိၣ်မူလၢခါဆူမဲၣ်ညါအ
ဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်မနုၤအယိပမၤဖိသၣ်
တဖၣ်မၤလိန့ၢ်တၢ်လၢအပူၤတဝၢဒီးသ့ၣ်
က့သးပှၢ်တဖၣ်အအိၣ်လဲၣ်. အဝဲသ့ၣ်
တဖၣ်ကသ့ၣ်ညါအပူၤတဝၢအတၢ်အိၣ်
သး ဒ်အမ့ၢ် တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢ
ကျဲမနုၤတဖၣ်ဒီးတၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ်. ဇူ
သဝီပူၤတၢ်ဆူးတၢ်ဆါမ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်တၢ်
ကူစါယါဘျါဒ်လဲၣ်. ကညီတၢ်ကူတၢ်
ကၤတဖၣ်တၢ်ကူသီး, ထါဒီးအိၣ်တ့ၢ်
ဒီးဆံးအါလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၢ်သ့ၣ်က့သး
ပှၢ်မ့ၢ်ဝဲပှၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအရူဒိၣ်လၢ
ပကသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်လၢအပူၤကွၢ်တ
ဖၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်
ဆၢကတီၢ်ဂ့ၤဒီးအိၣ်ဒီးအဆၢကတီၢ်အ
လီၢ်အိၣ်လၢပကဘၣ်မၤလိန့ၢ်တၢ်လၢ
အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ်ဒ်သီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်
ကျိလၢအရူဒိၣ်တဖၣ်သုတလီၤမၤယုၣ်
ကွၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်တဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်
သ့ၣ်ညါတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဒီးကကဲ
ထီၣ်ဝဲခိၣ်တယၣ်အကျၢတခါလၢပက
ခါထီၣ်သကိးဆူမဲၣ်ညါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သမံသမိး

- တၢ်ပညိဉ်း - ဒ်သိးဖိသၢ်အတၢ်မးဒီးတၢ်ဟူးတၢ်ဂၢၤတဖၣ်ကဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါအီၤလၢမိၢ်ပၢ်ဒီးပၤတတၢ
- ဒ်သိးကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်က့ၢ်ဟ့ၣ်ဖးလၢပၤတတၢ, မိၢ်ပၢ်တဖၣ်အအိၣ်

တၢ်မးတၢ်သမံသမိးက့ၤတၢ်ဖံးတၢ်မးအကလၢ်ကလၢ်လၢတၢ်ဖံးလိမးဒီးအဂီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်တီၢ်ကျဲၤတဖၣ်အပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤတၢ်မးအီၤသ့ၣ်လၢကျဲၤအကလၢ်ကလၢ်အဘိဘိန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အလီၢ်အိၣ်လၢတၢ်ကဘၣ်မးတၢ်သမံသမိးက့ၤဒ်သိးတၢ်ကသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်ဖံးတၢ်မးတဖၣ်အသ့အသၢ်ဒီးအမဲၣ်ညါတၢ်ကထံၣ်န့ၢ်ကျဲၤလၢတၢ်ကဘၣ်မးဂ့ၤထီၣ်ကျိၤကျဲၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပကမာတၢ်သမံသမိးအဆာကတီၢ်ဖဲလဲၣ်.

တၢ်သမံသမိးပမအီၤသ့အဆာကတီၢ်သ့ဝဲ ဖဲပတချးစးထီၣ်ပတၢ်ဖံးတၢ်မၤ, တၢ်တီၢ်ကျဲး
ဒီးတၢ်သိၣ်လိမယုအဆာကတီၢ်, ဖဲပမပတၢ်ဖံးတၢ်မၤ, တၢ်တီၢ်ကျဲးဒီးတၢ်သိၣ်လိမယု
အဖါမုၢ်ဒီးဖဲလၢပတၢ်ဖံးတၢ်မၤ, တၢ်တီၢ်ကျဲးဒီးတၢ်သိၣ်လိမယုတဖၣ်ဝံလံအဆာကတီၢ်
န့ၣ်လီၤ. ပကဘၣ်ဟံသ့ၣ်ဟံသးလၢပမာတၢ်သမံသမိးတဘျီဂ့ၤတဘျီဂ့ၤန့ၣ်ပကဘၣ်အိၣ်
ဒီးတၢ်ပညိၣ်လၢဘၣ်မနုၤအပိပမာတၢ်သမံသမိးလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

“တၢ်ယုတၢ်ဖိးအတီၤ”

ဖဲနတချးစးထီၣ်နတၢ်မၤလိဒံးဘၣ်န့ၣ်ဒ်သိးနတၢ်မၤလိဒီတဆာကတီၢ်ညါတၢ်ကီတၢ်ခဲလၢ
တၢ်ကဆဲကဆီမုၢ်ဂ့ၤ, တၢ်ဆာကတီၢ်မုၢ်ဂ့ၤ, သုတအိၣ်ထီၣ်တဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်မၤသကိးတၢ်ဟူး
တၢ်ဂဲတခါအံၤလၢဘၣ်တၢ်ကိးအီၤလၢ “တၢ်ယုတၢ်ဖိးအတီၤ” တပူၤယီၤဒီးဖိဒ်ဖိသၣ်ကိးဂၤ
ဒီးန့ၣ်တက့ၢ်.

ကျိကျဲလၢတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲအဂီၢ် (တချးလၢတၢ်မၤလိစးထီၣ်)

၁. လၢလံာ်ကဘျံးက့ဖးလံာ်တဘျီအပူၤန့ၣ်တုၤလီၤတီၤဖးထီၣ်အဂီၢ်တဘိလၢအခိၣ်ထံကျိ
တဘိတက့ၢ်.

၂. တဲဘၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢဒ်သိးပကခိၣ်ထံကျိတဘိအံၤကသ့အဂီၢ်ပလိၣ်ဘၣ်တီၤတဘိလၢ
အကျၢဒီးကခါလၢပုၤကိးဂၤဒီးကခိၣ်ဘၣ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

၃. တဲဘၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢပကတုထီၣ်တီၤတဘိအံၤန့ၣ်လီၤကိၣ်ဒ်သိးဒီးပကလဲၤခိဖျိပတၢ်မၤလိ
ဒီတကတီၢ်အသိးန့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးပကတုၤလၢထံဝံဘးခိပူၤဖျးအဂီၢ်န့ၣ်မုၢ်တၢ်တမံၤယီၤလၢဒ်
သိးပတၢ်မၤလိတဘျီအံၤကလဲၤအသးဂ့ၤဂ့ၤဒီးတၢ်ကီတၢ်ခဲသုတအိၣ်တဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

၄. လၢပကတုထီၣ်တီၤအဂီၢ်ပလိၣ်ဘၣ်တၢ်အကလုာ်ကလုာ်အသိး, လၢပတၢ်မၤလိဒီတ
ကတီၢ်ညါအပူၤဒ်သိးပကအိၣ်ဒီးတၢ်ကဆဲကဆီ, ဘၣ်ဆာဘၣ်ကတီၢ်အဂီၢ်န့ၣ်ပဝဲကိးဒံနီၢ်
ဂၤဒီးကဘၣ်မၤသကိးယုယုဖိးဖိးန့ၣ်လီၤ.

၅. မၤအဝဲသ့ၣ်တဂ့ၤစုာ်စုာ်ကွဲးလီၤလၢလံာ်က့တဘျီန့ၣ်အပူၤတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အၢၣ်လီၤလၢ
ကမၤဝဲဒ်သိးတၢ်ကဆဲကဆီကအိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

၆. တုၤအဝဲသ့ၣ်ကွဲးလီၤဝံလံန့ၣ်တဲဘၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢအဝဲအံၤမုၢ်တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ကမၤ
သကိးလၢတၢ်မၤလိဒီတကတီၢ်ညါအပူၤန့ၣ်လီၤ.

၇. ဘျးလီၤလံာ်က့တဘျီန့ၣ်လၢပုၤကိးဂၤဒီးထံၣ်သ့ဒီးကွၢ်ဝဲဖျါဂ့ၤဂ့ၤအလီၢ်တက့ၢ်.

(ဖဲတၢ်မၤလိဝံ)

- ၁. ကွၢ်သကိးက့ၤလံာ်က့ၤလၢဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကွဲးလီၤဟံးဝဲလၢအကမၤဝဲတဖၣ်တပူၤယီၤဒီးအဝဲသ့ၣ်ဝံ
- ၂. မၤအဝဲသ့ၣ်ကွၢ်က့ၤတၢ်လၢအအၢၣ်လီၤလၢအကမၤဝဲတဖၣ်ဒီးသံကွၢ်အဝဲသ့ၣ်လၢဒ်အအၢၣ်လီၤဝဲအသိးအနီၢ်ကစၢ်မၤထွဲဝဲထဲလဲၣ်.
- ၃. သံကွၢ်အဝဲသ့ၣ်လၢတၢ်လၢအအၢၣ်လီၤဝဲအံၤကီၢ်တလၢလၢအဝဲသ့ၣ်ကမၤထွဲဝဲအဂီၢ်ခါ. ဘၣ်မနုၤအယီၤကီၢ်တလၢလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်လဲၣ်. အဘျူးအိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်ဒ်လဲၣ်ဒီးအဘျူးအိၣ်စ့ၢ်ကိးလၢတၢ်မၤလိဝံဒီတကတီၢ်အဂီၢ်ဒ်လဲၣ်.
- ၄. တဲဘၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်အံၤအဝဲသ့ၣ်သ့ဝဲလၢအဟံၣ်ပူၤယီၤပူၤသ့စ့ၢ်ကိးဒ်သိးအဟံၣ်ယီၤကဖျါကဆဲကဆိဒီးကအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ဖုံသးညီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

